Ն. 39 | 1885 ՅՈՒԼԻՍ 18 ԲԷՆՃՇԷՆՊԻՀ | 1302 ՇԷՎՎԱԼ 18 | ՖԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

40 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ՓԱՐԱ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԼԻՅԷ ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԽԷՎԱՄԻ ԳԱԶԷԹԱ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 ~այլըք	6 ~այլըք	3 ~այլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	200 ղր.	105 ղր.	55 ղր.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	—

Մէճմուայէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2նճի վէ 3ինճի սահիֆէ ղրշ. 6
4իւնճիւ սահիֆէ . . . . . » 3
Մէվատտը նաֆիայա տաիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր։

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր։ Քեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ՛ա մուրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Խարիճտէն մէմալիքը Շահանէյէ պազը էալիհանըն տուխուլինի մէն էյլեմէք իւզրէ պիր սէնէ ագտէմ Րուսումաթ Էմանէթի Թարաֆընտան Թանզիմ օլունան Նիզամնամէ՛ հէնուզ մէվգի իճրայէ գօնուլմատըղընտան, վէ հալ պու քի գաչագ սուրէթինտէ Օսմանլը լիմանլարընա քիւլլիյէթլի էալիհա իտխալ իտիլմէքտէ օլտուղընտան, Պապը Ալի՛ Նիզամնամէի մէզքիւրըն իճրաի ահքեամը զըմնընտա հուսուլը մուվաֆագաթ իչիւն էճնէպի սէֆարէթլէրի նէզտինտէ էթնիտէն պազը թէշէպպիւսաթտա պուլունմըշ տըր։

Շարգի Րումէլի վիլայէթի՛ կէօմրիւք հասըլաթը օլարագ խազինէի ճէլիլէյէ էալընըզ 5000 Օսմանլը լիրասը իթա իտիլմէքտէ օլուպ, տէմիր էօլլար խուքուգունըն իլթիզամընա մէպնի մէպլաղը մէզքիւրըն թէզյիտինէ լիւզում կէօրիւլմիւշ տիր։ Պու պապտէ վիլայէթը մէզքիւրէ իլէ մուխապէրաթ ճէրէյան իթմէքտէ օլուպ, մէպլաղը մէզպուրըն 15.000 լիրայա իպլաղը մուսամմէմ իմիշ։

Մալիյէ միւսթէշարը Վէթէնտօրֆ պէյ հազրէթլէրինին պունտան ագտէմ Թագտիմ իթմիշ օլտուղու լայիհա՛ էսաս իթթիխազ օլունարագ, տույունը ղայրը մունթազամայա պիր սուրէթը թէավիյէ վէրիլմէսի՛ գարիպէն մէճլիսը Խասսը վիւքէլատա մէվգի միւզաքէրէյէ վազ օլունաճագ իմիշ։

Թիւճճար սէֆինէլէրինին իթա իթմէքտէ օլտուգլարը րուսում վէ թէքեալիֆին ազըր օլմասը՛ սէֆայինը թիւճճարիյէնին թէրագգիը վէ թէզայիւտ իթմէսինէ միւմանաաթ իթտիկի թէպէյյիւն էյլէտիկինտէն, թաաթիլը րուսում վէ թէքեալիֆ իչիւն պիր գօմիսիօն մախսուս թէշէքքիւլ իտէճէկի իշիտիլմիշ տիր։

Էսկի-Զաղրատա Թապ իտիլմիշ Պուլղարճա պազը չիֆթլէր՛ ախիրէն Րուսումաթ Էմանէթի Թարաֆընտան զապթ ու միւսատերէ օլընմըշ տըր։ Մէզքիւր չիֆթլէրին միւէլլիֆի օլան Քիրօֆ նամ շախս՛ Պուլղարլարա՛ քէնտի պիրատէրլէրինի գուրթարաճագ ղէմանըն հիւլուլ իթմիշ օլտուղընը ֆէսաատամիզ պիր լիսանլա պէյան իտէրէք, սիլահա սարըլմալարընը թավսիյէ իթմիշ տիր։

Շուէտ գրալ վէ գրալիչասը վէ մախտումլարընըն Տէրսաատէթտէ պուլընտուգլարը էսնատէ Թարաֆը Շահանէտէն նէզտլէրինտէ պուլընտըրըլմըշ օլան եավէրանը Բատշահիտէն Շէքէր Ահմէտ բաշա հազրէթլէրինին իպրազ պույուրտուղը մուամէլէի միւսաֆիրբէրվէրանէ՛ գրալը միւշարէլէյհի բէք զիյատէ մէմնուն իթմիշ օլմաղլա, պու քէրրէ բաշայի միւշարէլէյհէ պէօյիւք գըթէսու պիր ֆօթօղրաֆ իլէ խամթը տէսմի իլէ մուհարրէր պիր տէ իլթիֆաթնամէ իհտա ու իրսալ իթմիշ տիր։

Շարգի Րումէլի վիլայէթինտէ յունիօ 6/18 տէ մէվգի իճրայէ գօնըլան վէ Մուխթարըն գավլինճէ մահքէմէլէրէ, ավօգաթլարա վէ էհալիյէ բէք զիյատէ եարայան ուսուլը մուհաքէմէի ճէզաիյէ Նիզամնամէսինին նէշր ու իլանընը Պապը Ալի մուվաֆըգը Նիզամ կէօրմէյիպ, վիլայէթը մէզքիւրէ իչիւն խուսուսի պիր ուսուլը մուհաքէմէնին վիճտուտը լազըմ իսէ, պունըն եալընըզ պիր գանունլա միւմքին օլտուղընը՛ վէ մէսէլէ միւսթաճէլ օլմատըղընտան, Նիզամնամէի մէզքիւրըն նէշր ու իլանընա հաճէթ օլմատըղընը վէ ուսուլը մուհաքէմէի ճէզաիյէ հագգընտա Օսմանլը գանունընըն Շարգի Րումէլի վիլայէթինտէ մէրի իւլ իճրա օլտուղընը պէյան իթմիշ վէ Նիզամնամէի մէզքիւրը Թաստիգ էյլէմէմիշ տիր։

Սօֆիատա մուգիմ Թէպաայի էճնէպիյէ՛ գախտէի ումումիյէյէ Թէպայիյէթ իտէրէք բաթէնթա վէրկիսինի թէէտիյէ իթմէտիքճէ, էերլի էհալի՛ քէնտիլէրի տախի վէրկիի մէզքիւրը թէէտիյէ իթմէյէճէքլէրինի միւպէյյին արզուհալլար իմզալամագտա իմիշլէր։

Պահրիյէ նէզարէթի սէրմիմարը Հիւսէյին բաշա հազրէթլէրինին՛ թէրսանէի ամիրէտէ իմալ իտիլմէքտէ օլան Թօրբիլ փաքօրլարը իչիւն մաքինա իչթիրա իթմէք իւզրէ Լօնտրայա կիթտիկինի եազմըշ իտիք։ Ինչա իտիլմէքտէ օլան Թօրբիլ փաքօրլարը 4 գըթա օլուպ, պունլարտան պիրի կէլէճէք Գուրպան Պայրամընա գատար իքմալ օլունաճագ տըր։

Վէրօնալը (Իթալիատա) պիր խայլը Իթալեան վէ պունլար միյանընտա պազը րահիպ վէ րահիպէլէր՛ Սուտանտա Մէհտինին էլինէ էսիր տուշմիւշ օլտուգլարընտան, անլէրին վէրօնատա սաքին ագրապալարը՛ մէրգումլարըն էսիրլէրին գուրթարըլմասը զըմնընտա Իթալիա հիւքիւմէթինէ թէշէպպիւսաթը լազըմէ իճրասընը միւսթէտի Իթալիա խարիճիյէ նէզարէթինէ պիր իսթիտա Թագտիմ իթմիշլէր տիր։

Նէզարէթը միւշարէլէյհա՛ Մըսըրտա մուգիմ Իթալիա գօնսօլօսընըն օլ պապտէ իճրաի թէշէպպիւսաթ իչիւն չօգտան պէրու Թալիմաթ ալըղ իթմիշ օլտուղընը ասհապը իսթիտայա պէյան էյլէմիշ տիր։

Յուլիս 8 Թարիխիյլէ Նէշր օլընան պիր գարարնամէի Խըտիվիյէ կէօրէ, Ապտիւլ Րահման բաշա Բիւշտի՛ մէարիֆ նէզարէթինէ Թաեին գըլընմըշ տըր։

Էլէսմմ Մըսըր հէյէթը Նուզզարը՛ ամթուէքի 4 զաթտան միւրէքքէպ տիր։

Նուպար բաշա՛ րէիսը նուզզար, խարիճիյէ վէ ատլիյէ,

Ապտիւլ Գատէր բաշա՛ տախիլիյէ վէ հարպիյէ,

Մուսթաֆա բաշա Ֆէհմի՛ մալիյէ,

Ապտիւլ Րահման բաշա Բիւշտի՛ մէարիֆ վէ Նաֆիա։

Մըսըր հիւքիւմէթի՛ գարիպէն Պէրլինտէ քիւշատ օլընաճագ Թէլէղրաֆ գօնկրէսինէ իսքէնտէր պէյ Ֆէհմիյի մուրախխաս Թային էյլէմիշ օլմաղլա, մումաիլէյհ՛ կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Պէրլինէ միւթէվէճճիհէն իսքէնտէրիյէտէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

Գահիրէտէն իշար օլընտըղընա կէօրէ, Շէյխ Համիտ իտրիս՛ Մըսըր հիւքիւմէթի Թարաֆընտան պիր մէմուրիյէթի հաիզ օլտըղը հալտէ Սուաքիմէ ազիմէթ էյլէմիշ տիր։ Շէյխը մումաիլէյհ՛ Սուաքիմտէն Գասալայա կիտիպ մահալը մէզքիւր ասաքիրը մուհաֆըզասընըն ահվալինի Թէտգիգ իտէճէք տիր։ Շէյխ Համիտ իտրիս՛ Գասալանըն իքի այ տահա տուշմանա տայանապիլէճէկինի իւմիտ, վէ իշպու մէմուրիյէթինտէ նաիլը մուվաֆֆագիյէթ օլաճաղընը Թէէմմին իտէյօր։

Գրուպ ֆապրիգասը իլէ հիւքիւմէթը Օսմանիյէ պէյնինտէ պիր մուգավէլէնամէ աքտ իտիլիպ իտիլմէտիկի հագգընտա պիր խապէրը մէվսուգ իսթիհսալ օլընամըշ իսէ տէ, էլէսմմ Գրուպ ֆապրիգասընըն վէքիլլէրի իլէ Պապը Ալի պէյնինտէ պիր խայլը Թօբ միւպայաասը իչիւն միւզաքէրաթ ճէրէյան էյլէտիկի մուհագգագ տըր։ Թալէպ օլընան Թօբլար՛ իսթիհքեամաթ իչիւն պէօյիւք չափտա Թօբլար իսէ տէ, սէֆինէ վէ սահրա Թօբլարը տախի սըբարըշ իտիլէճէկի, վէ վէրիլէճէք սըբարըշչաթըն պէտէլի 6—700.000 լիրայա պալիղ օլաճաղը րիվայէթ օլունույօր։ Մալիյէնին հալը հազըրը սէպէպիյլէ պէօյլէ միւհիմ պիր մէպլաղըն Թէտարիքի՛ պազը Թէտապիրը մախսուսէ իճրասընա միւթէվագգըֆ օլուպ, անճագ Գրուպ ֆապրիգասը՛ չիմտիյէ գատար հիւքիւմէթը Սէնիյէտէն բէք չօգ սըբարըշլար ախզ էյլէմիշ իքէն, չէրաիթէ չիմտի պազը միւշքիլաթ իյգա իթմէքտէ իմիշ։

Սուտանտա Պէրպէր չէհրինին միւտիրը սապըգը օլուպ տիւրքէն խարթումտան ֆիրար իլէ Գահիրէյէ կէլէն Հասան բաշա Խալիֆա՛ Մէհտինին պազը ալթուն մէսքիւքեաթ Թարպ իթտիրտիկինի պէյան իթմիշ տիր։

Մէզքիւր սիքքէ՛ Մըսըր լիրասընա պէնզէմէքտէ, վէ անտէն բէք ճիւզի մըգտար տուն գըյմէթի պուտէ օլուպ, պիր եիւզինտէ «Ահմէտ իպնը Ապտալլահ, 1255տէ Մըսըրտա Թէվէլլիւտ իթմիշ տիր» իպարէսի մահքիւք իմիշ։

Միւթէվէֆֆա Կօրտօն բաշանըն խարթումտա իճրաճ իթմիշ օլտըղը պօնօլարըն պիր Թագըմը պու քէրրէ Գահիրէյէ վիւրուտ իթմիշ վէ պէտէլլէրի Թալէպ իտիլմիշ օլմաղլա, պու պապտէ պիր գարար վէ Թէտպիր իթթիխազը իչիւն պազը ինկիլիզ մէմուրլարընտան միւրէքքէպ Գահիրէտէ պիր գօմիսիօնը մախսուս Թէշէքքիւլ իթմիշ տիր։

Իսքէնտէրիյէտէն իշար օլունտուղընա կէօրէ, Խըտիվ հազրէթլէրի՛ եագընտա Իսքէնտէրիյէտէն Գահիրէյէ ավտէթ իտիպ, Ինկիլիզ գօմիսէրի Սըր Հէնրի Տրըմմընտ Վօլֆըն մէմուրիյէթի իչիւն իճապ իտէն Թէսհիլաթը կէօսթէրմէք իւզրէ գօմիսէրը մումաիլէյհին Մըսըրտա պուլունտուղը միւտտէթչէ Գահիրէտէ գալաճագ իմիշ։

Էճնէպի բօսթալարընտա էսնէ գաչագճըլըգ վուգուա կէլիւպիօր, Գօթոյն նամընտա պէհէր չէքէսի 40 ֆրանգ գըյմէթինտէ կէօմրիւկէ կէօսթէրիլմէմիշ պիր չօգ էճզա Թուլունուպ, մուայէնէ զըմնընտա Մէքթէպը Թըպպիյէ նէզարէթը ալիյէսինէ Թէսլիմ գըլընմըշ տըր։

ՍՕՆ ԲՕՍԹԱ

Կէչէն ճումա կիւնի Ցեւէ Գընէւ կազէթասընըն Հինտէ վագը Ալլահապատտան ալըպ նէշր իթտիկի պիր Թէլէկրաֆ՛ Քեապիլտէ պիր իսեան զուհուր իթմիշ օլտուղընը, վէ պինաէն ալէյհ պիր ինկիլիզ մէմուրընըն Բէշավէրտէն Քեապիլէ կիթմէք իւզրէ պուլունտուղընը խապէր վէրմիշ իսէ տէ, [illegible]՛ խապէրը մէզքիւրըն ասլ ու էսասը օլմատըղընը պիլտիրէն, չայիաի մէզքիւրէյի Թէքզիպ իթմիշ տիր։

Վիէննատան եազըլտըղընա կէօրէ, Սըր Տրըմմընտ Վօլֆ՛ Մըսըրտաքի մէմուրիյէթինտէն ավտէթ իթմէզտէն էվվէլ, Լօնտրա գապինէթօսը՛ Մըսըր հագգընտա հիչ պիր Թէքլիֆ վէ եա Թէշէպպիւսը ճէտիտէտէ պուլունմայաճագ տըր։

Լէյթըր նամ Իթալեան կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, Սուտան հագգընտա Ինկիլթէրրա իլէ Իթալիա արասընտա միւզաքէրաթ էէնիտէն պաշլամըշ տըր։ Հէր նէ գատար միւզաքէրաթը մէզքիւրէ չիմտիլիք էվվէլիյաթտան իպարէթ պիր չէյ իսէ տէ, Ինկիլթէրրա խարիճիյէ նազըրը Լօրտ Սալիզպուրի՛ խարթումըն կէրի ալընմասը Ինկիլթէրրա իչիւն բէք էյզէմ իտուկինէ տաիր պէյանը էֆքեար իթմիշ իմիշ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 29 յուլի

Մէճլիսը Մէպուսանտա Թօնքին սէֆէրի իչիւն Թալէպ օլունան Թախսիսաթըն միւզաքէրասը էսնասընտա Մ. Ժ. Ֆէռի՛ էվվէլքի գապինէթօնըն միւսթէմլիքեաթ բօլիթիգասընը հագլը կէօսթէրմէք իւզրէ պիր նութգ իրատ իթմիշ տիր։

Լօնտրա 29 յուլիս

Խաճուտի միլլէթինէ մէնսուպ ինսանիյէթքեարը ազիմ Սըր Մօսէս Մօնթէֆիօրէ՛ 102 եաշընտա օլտըղը հալտէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

Բէ-Բէր

Լօնտրա 28 յուլիս

Սըր Հ. Տրըմմընտ Վօլֆ՛ անգարիպ Սթամպօլ Թարիգիյլէ Մըսըրա հարէքէթ իտէճէք տիր։ Պու սապահքի Թայմըզըն պիր պէնտը մախսուսա պէյանընա կէօրէ, Սըր Հ. Վօլֆ՛ Տէրսաատէթտէ նաիլը իթթիֆագ օլաճագ, վէ միւշարէլէյհին Սթամպօլը զիյարէթինէ՛ զաթը հազրէթը Շէհրիյարինին Մըսըրտա մալիք օլտուղը հուգուգը հիւքիւմրանինին Ինկիլթէրրա Թարաֆընտան Թաստիգի նազարը տիգգաթէ ալընաճագ տըր։

Մէզքիւր կազէթա իլավէթէն տիյօր քի, «Էկէր Ինկիլթէրրա՛ Էմիր իւլ Մումինին (զաթը Շահանէ) իլէ իթթիֆագ հուսուլինէ չալըշմըշ օլսա իտի, Սուտան իշլէրինտէ տահա ալա նաիլը մուվաֆֆագիյէթ օլուր իտի»։

Թայմըզ խաթմը մէգալ իթտիկի սըրատա տէմիշ տիր քի, Սըր Հ. Տ. Վօլֆըն մէմուրիյէթը հազըրէսի՛ Մըսըրըն ահվալը ումումիյէսի բօլիթիգայէսինի Թէքրար Թէֆթիշ իթմէքտէն զիյատէ, Մըսըր իտարէսինտէ Ինկիլիզ էֆքեարընը նասըլ իճրա ու Թաթպիգ իթմէք լազըմ կէլտիկինի անլամագտան իպարէթ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Մաքլէմէթունիյէ խալգը ալտըղըմըզա կէօրէ, Սատրազամ Սաիտ բաշա հազրէթլէրի՛ պիր գաչ կիւնտէն պէրու տիւչար օլտուղու նամիզաճըգտան քեամիլէն քէսպը աֆիյէթ իտէրէք, տիւնքի կիւն մապէյնը Հիւմայունա ազիմէթ իթմիշ, վէ Զապթիյէ սաաթ գատար հուզուրը հազրէթը Բատիշահիտէ պուլունուպ, իֆֆաի վազիֆէի ուպուտիյէթ իթմիքտէն սօնրա, Պապը Ալիյէ կիտէրէք, Մէճլիսը Խասսը վիւքէլայա րիյասէթ պույուրմուշլար տըր։

Բաշտի միւշարէլէյհ հազրէթլէրինին խասթալըգլարը էսնասընտա իսթիֆսարը խաթըրլարը իչիւն սէֆարաթը էճնէպիյէ Թէրճեմանլարընըն էքսէրիսի պիզզաթ միւշարէլէյհ հազրէթլէրինին տէվլէթխանէլէրինէ կիթմիշլէր տիր։

—Մապէյն աթըպպասընտան օլուպ Շամ օրտուսը խըտմէթը Թէպաալէթինէ Թային գըլընտըղընը կէչէն կիւն եազըլտըղը փէրիգ Օսման բաշա հազրէթլէրի՛ տուն մահալը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

— Վէրկի Էմինի Ալիբաշազատէ Ալի Ֆուատ պէյ՛ պիր միւտտէթտէն պէրու միւպթէլա օլտըղը պիր իլլէթտէն րէհայապ օլամայարագ, տուն էօյլէնտէն սօնրա Պէպէքտէ քեաին սահիլխանէսինտէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

— Բօսթախանէի ամիրէ Թարաֆընտան իզմիրէ կէօնտէրիլտիկի սըրատա սըրգաթ օլունան 1500 լիրալըգ բուլ հագգընտա իզմիրտէ իճրա իտիլէն Թահգիգաթտան հէնուզ պիր չէյ Թէպէյյիւն իթմէմիշ տիր։ Մէզքիւր բուլլարըն բաքէթի՛ իզմիր բօսթախանէսինտէ գապուլ օլընմամըշ տըր։ Իզմիրտէքի բօսթա մէմուրլարընըն իսթինթագլարը իւզէրինէ միւտտէի ումումի Թարաֆընտան Թանզիմ օլընան լայիհա՛ մէմուրինը մէրգումէ լէհինտէ օլտըղընտան, Էնի-Ճամի բօսթախանէսինտէքի սէվգ մէմուրլարը՛ սուիզաննը ճալիպ օլմըշլար տըր։

— Ցին կիճէ սաաթ 2 րատտէլէրինտէ Սամաթիատա Աղա-Համամը գուրպինտէ վագը Ագարճա-Զէյմէսի եօգուշը պաշընտա պիր քեարկիր խանէտէն աթէշ զուհուր իտէրէք, էթրաֆա սիրայէթ իթմէքսիզին եալընըզ խանէի մէզքիւր միւհթէրէգ օլտուղը հալտէ պասթըրըլմըշ տըր։

—Խարիճիյէ նէզարէթի հուգուգ միւշավիրլէրինտէն Կէօչէր էֆ. հազրէթլէրի՛ իքի այ մէզունիյէթլէ տուն Էվրօբայա ազիմէթ էյլէմիշլէր։

—Ալիրէն Փամիլեասը իլէ պէրապէր Պէօյիւքտէրէտէ եազըլըգ չէգմըշ օլան Պաալաքի նամընտա պիր քէրէսթէ Թիւճճարը՛ կէչէն բազար կիւնիւ չօճուգլարընը գայըգ իլէ կէզմէյէ կէօնտէրիպ տախի տաիմա սօգագա չըգմըշ իսէ տէ, օ ազչամտան պէրու խանէսինէ ավտէթ իթմէմիշ օլտուղընտան, մահալլի զապըթասը՛ մէրգումըն գայըգընտան չիւպհէ իտէրէք Թէվգիֆ էյլէմիշ տիր։ Մէվգուֆը մէրգում՛ էվվէլքի կիւն Թահթ էլ Հըֆզ Պէյզիքթաշ գարագօլընա կէօթիւրիւլիւպ, օրատա իսթիճվապը էվվէլիյէսի իճրա գըլընտըգտան սօնրա, Գալաթա սէրայընա կէօնտէրիլմիշ տիր։ Մէրգում՛ հիչ պիր չէյտէն խապէրի օլմատըղընը պէյան իթմէքտէ իմիշ։ Մէվգուֆը մէրգում էհլիըզ պիր քիմսէ օլտուղընտան, Մ. Վասիլաքինին պիր գազայա՞ մը, եօգսա պիր ճինայէթէ՞ մի գուրպան կիթմիշ օլտուղը զանն օլընըյօր իմիշ։

—Իտարէի Մախսուսէ միւտիրի Մէհմէտ բաշանըն էերինէ իտարէի մէզքիւրէ մէճլիս րէիսի Համտի պէյին միւտիր Թային գըլընտըղը կէչէն կիւն կազէթամըզտա եազըլմըշ օլուպ, մուսթախտէմ տիկէր պազը կազէթալար հէր նէ գատար մէզքիւր համաճըն Թէքզիպ իթմիշլէր իսէ տէ, իշպու Թէքզիպ պիհասս օլուպ, հաթթա մումաիլէյհ Համտի պէյ պու կիւն մէմուրիյէթը ճէտիտէսինէ միւպաշէրէթ իթմիշ վէ մէմուրիյէթը իտարէ Թարաֆընտան Թէպրիք օլընմըշ տըր։

—Սըրախոր Պարչէլօն լիմանընտան գօլէրա իլլէթի իլէ պուլաշըգ օլարագ ախիրէն Սէլանիք լիմանընա կիթմիշ օլան Էլի[illegible] նամ վաբօր՛ օրայա վիւրուտ իտէր իթմէզ, տէրունինէ իքի նէֆէր կարտիան գօնուլարագ 10 կիւն գարանթինա պէքլէթմէք իւզրէ իզմիր Թէհաֆֆուզխանէսինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Ալէմանիա սէֆարէթի պաշ Թէրճիմանը՛ տուն Պապը Ալիյէ կիտէրէք, խարիճիյէ միւսթէշարը Ֆախրի պէյ հազրէթլէրի իլէ պիր միւտտէթ միւլագաթ իթմիշ տիր։

—Էվվէլճէ եազըլտըղը վէճհ իլէ, պունտան պէօյլէ պիլճիւմլէ տէվաիրը ալիյէճէ իճրա գըլընաճագ միւնագասա վէ միւպայաաթ՛ Մալիյէ նէզարէթինտէն իճրա օլունաճաղընտան, տէմիրճէ նէ կիպի միւնագասա վէ միւպայաաթ վուգու պուլտուղընըն մուամէլէսի լազըմէսի իճրա օլունմագ իւզրէ, պիր գըթա տէֆթէրի՛ պա Թէզքէրէ տէվաիրը ալիյէտէն Թալէպ օլունմուշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի՛ Բաղէշէ պիր Թէլէկրաֆ չէքէրէք, օրայա ախիրէն Առաջնորդ ինթիխապ օլընան վէ ֆագաթ հէնուզ Թաստիգ իտիլմէյէն Տուկանց Տ. Երեմիա Եպիսկոպոսըն վէքեալէթընը պիլիրչար, էվվէլճէ օլ Թարաֆա կէօնտէրիլէն 7 էսամիլի վէ չիմտի Երեմիա Եպիսկոպոսըն վէքեալէթըլա 6 էսամիլի նամզէտ ճէտվէլի իւզէրինտէն տիկէր պիրինին ինթիխաբընա Թէշէպպիւս օլունմասընը էմր իթմիշ տիր։

Ամասիա Գաւառ. Վարչութիւնը՛ Առաջնորդ Խօլտամճեան Գեր. Տ. Պօղոս վարդապետին Մարսուան վանքընա՞ չէքիլէրէք հիչ պիր իշ կէօրմէտիկինի վէ Միլլէթ իշլէրինին էօզ իւսթիւ գալտըղընը Բաթրիգխանէյէ պիլիրչար, պու պապտէ պիր չարէ վէ Թէտպիր իթթիխազ օլունմասընը րէճա ու Թալէպ իթմիշ օլտըղընտան, Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի՛ մումաիլէյհ Տ. Պօղոս վարդապետը պիր Թահրիրաթ եազարագ, կիտիպ Ամասիատա Միլլէթ մէճլիսլէրինէ իճրաի րիյասէթ իթմէսինի վէ Միլլէթ իշլէրինէ նէզարէթ էյլէմէսինի վէ պէօյլէճէ իքտաի մէմուրիյէթլէ էհալիի մահէն Թէսէլլի իթմէսինի էմր իթմիշ տիր։

Իզմիր սանճաղընտա վագը Գուրտբէլէնկ գարիյէսի էհալիսի՛ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինէ պիր չիքեայէթնամէ իրսալ իտէրէք, Իզմիր Առաջնորդը Ցովակիմեան Տ. Ստեփան վարդապետին պիր վագթտան պէրու Շախչախ գարիյէսինտէ պուլունուպ, պիր չօգ մունսիֆանէ տավէթլէրէ րաղմէն քէնտի գարիյէլէրինի ասլա զիյարէթ իթմէտիկինի, վէ Գուրտբէլէնկ գարիյէսինին տախի քահանայ Թագտիմինէ լիւզումը օլտուղընը արզ իթմիշլէր տիր։

Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի՛ մէզքիւր չիքեայէթնամէյի մումաիլէյհ Առաջնորդա կէօնտէրմիշ տիր։

Եարըն Միլլէթ մէճլիսը ումումիսի թաղըլտըգտան սօնրա, Գազը ժողով աղալարը՛ սաաթ Ցտա Գալաթատա ազալը իճթիմա իթմէկէ տավէթ օլունմըշլար տըր։

Կրօնական ժողովըն 1884 սէնէսի մուհասէպէսինէ տաիր օլան մաթպու րաբօրթօ՛ եարըն իճթիմա իտէճէք Միլլէթ մէճլիսը ումումիսինտէ Թէտգիգ օլունմագ, վէ միւնասիպ կէօրիւլէն Փըզրալարը հագգընտա իչաահաթ Թալէպինէ Երեսփոխանլար Թարաֆընտան Թէտարիքեաթ կէօրիւլմէք իւզրէ պու կիւնտէն իթիպարէն Երեսփոխանլարա Թէվզի օլունմաղա պաշլամըշ տըր։

Օգույանլարըմըզա մալում օլտուղը վէճհիլէ, Բէթէրապուրկ միլլէթտաշլարըմըզտան մէրհում աղա Ցովսէփ Իզմիրլեան՛ Բաթրիգխանէյէ 20.000 րուբլի վասիյէթ իթմիշ օլուպ, մէպլաղը մէզպուրէնին էսհամ ու Թահվիլաթը Բաթրիգխանէյէ Թէսլիմ օլունմագ իւզրէ Տէրսաատէթ Րուս սէֆարէթխանէսինէ իրսալ օլունմուշ իսէ տէ, Բաթրիգ Ներսէս Սրբազանըն վէֆաթը սէպէպիյլէ, սէֆարէթը միւշարէլէյհա՛ մէպլաղը մէզպուրըն Թէսլիմի իչիւն էէնի պիր Բաթրիգին նասպ ու ինթիխապընա պէքլէմէյի միւնասիպ կէօրմիւշ իտի։

Բաթրիգը լահիգ Վեհապետեան Ամեն. Տ. Ցարութիւն Սրբազան հազրէթլէրինին պիտայէթը Նասպընտա Խառն ժողով՛ պու պապտէ Իզմիրլեան Տ. Մատթէոս իլէ Լուսինեան Տ. Խորէն Եպիսկոպոսլարտան վէ Թաթարեան Գարեգին վարդապետտէն վէ Գըլընճեան Գէօրգ իլէ Գապօյեան Պապի էֆէնտիլէրտէն միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն Թէշքիլ իթմիշ օլմաղլա, մէզքիւր գօմիսիօն՛ Աղա Իզմիրլեանըն վասիյէթնամէսինի պատէթ Թէտգիգ, մէպլաղը մէզպուրը սէֆարէթխանէտէն ախզ իլէ Բաթրիգխանէ սանտըղընտա հըֆզ իլէմէսինի Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինտէն րէճա իթմիշ տիր։

Վասիյէթնամէի մէզքիւր ահքեամը՛ մէպլաղը մէզպուր ֆայիզինին նըսֆը Մուշ վէ Էրզրում գըզ մէքթէպլէրինէ, վէ նըսֆը տիկէր տախի պէրաէթ Թէշվիգաթը նագտիյէ իւտէպաէ միլլիյէյէ իթա վէ իանէ օլունմասընտան իպարէթ պուլունմագտա տըր։

Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի՛ Րուս սէֆարէթխանէսի իլէ լազըմ կէլէն մուգավէլէյի իճրա իթմէքտէն սօնրա, էսհամ վէ Թահվիլաթը մէզքիւրէյի ախզ իտէրէք, մէզքիւր գօմիսիօնը ազալը իճթիմայէ տավէթ իթմիշ տիր։

Գօմիսիօն՛ բազար էրթէսի սապահ Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի հազըր օլտուղը հալտէ, մէսէլէի մէզքիւրէյէ տաիր օլան պիլճիւմլէ էվրագը գըրաաթ իթտիքտէն սօնրա, Բաթրիգ Սրբազանըն հուզուրընտա պիր իճթիմա ագտըլյա վասիյէթնամէնին իճրա վէ Թաթպիգինի Թէէմին իթմէյէ վէ իճրաաթընա պաշլամաղա գարար վէրմիշ, վէ պու գարարընը՛ Թահրիրէն Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրինէ Թէպլիղինի Թէնսիպ էյլէմիշ տիր։

Բաթրիգ Սրբազան հազրէթլէրի՛ գօմիսիօնը մէզքիւրըն իշպու Թահրիրաթընը եարընքի Խառն ժողովըն նազարը տիգգաթընա հէվալէ իտէճէք տիր։

Իշիթթիկիմիզէ կէօրէ, Գալաթա Ֆարղիչի Ոսկանեան Տ. Ցաճատ վարդապետ իլէ տիկէր պազը զէվաթը խայրըբէրվէրան մարիֆէթիյլէ մահալը մէզքիւրտէ «Աղքատախնամ» նամը Թահթընտա պիր ընկերութիւն Թէշքիլ օլունմուշ տըր։

Իշպու ընկերութիւնըն մագսատը՛ մահալը մէզքիւր ֆուգարասընա նագտէն իանէ իթմէքտէն վէ անլէրտէն խասթա օլանլարա հէքիմ կէօթիւրիւպ մէճճանէն իլաճ վէ մէէքիւլաթ վէ լէվազըմաթը սաիրէ Թէտարիք էյլէմէքտէն իպարէթ օլմաղլա, չիրքէթը մէզքիւրէնին էհալի մահալլիյէ Թարաֆընտան մազհարը Թէշվիգաթ օլաճաղընը իւմիտ իտէրիզ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Ա

Եէնի ինթիխապ օլունան Քաղաքական Ժողովուն միւսթէֆի աղալարը հէման քէաֆֆէթէն Բաթրիգ էֆէնտի հազրէթլէրինին իպրամը վէ Միլլէթ Մէճլիսինին միւքէրրէր թավէթի ուզէրինէ, քէնտի իսթիֆալարընը կէրիյէ ալմագա հիմմէթ պույուրտուլար:

Էկան աչըգտա գալան պիր իքի ազանըն թախրի քէնտի ըէֆիգլէրի Թարիգինէ միւլիւք էյլէմէյէ հիմմէթ իտէճէքլէրի, էմէլի էգլէպիմիզտէն պուլունմագտա տըր:

Եէնի Քաղ. Ժողովըն հէյէթի ինթիխապընտա ղուհուրա կէլէն նէթիճէի հասէնէ իչիւն, Միլլէթի վէ Միլլէթ Մէճլիսինի Թէպրիք էյլէմէք մէճպուրիյէթինէ նայիլ օլտուգ. չիւնքի ինթիխապ օլունան զէվաթըն տիրայէթլէրի, էհլիյէթլէրի, միլլէթբէրվէրլիքլէրի վէ սաիր խասայիլը մէմտուհէլէրի, էն բէտխահ աղըզլարը պիլէ գափամագա քեաֆի օտուզընտան, հէր վէճհ իլէ ագըլանէ վէ միւքէմմէլ օլան էօյլէ պիր ինթիխապ ուզէրինէ ըզհարը մէմնունիյէթ իթմէմէք վէ Միլլէթի Թէպրիք էյլէմէմէք պիր խօտաբինիք օլաճագ իտի:

Պիզիմ իչիւն տիկէր պիր մուգատտէս վազիֆէ տահա վար տըր:

Եանի Ճէնապը Հագգըտան Թէմէննի էյլէմէք քի, մուվաֆագ սուրէթտէ Թէշքիլ օլունմըշ պու Եէնի Քաղ. Ժողով քէնտի սէլէֆլէրինտէն զիյատէ մուվաֆֆագիյէթէ նաիլ պույուրուլսըն:

Իխթիֆաթ վազիֆէսինտէն սօնրա, իխթիֆաթտան չօգ զիյատէ մուգատտէս օլան հազըրլաթը հալին պէյանը վազիֆէսինէ կէչէլիմ:

Եինէ Ճէնապը Հագգըտան Թէմէննի իտէրիզ քի, Եէնի Քաղ. Ժողովումըզ, գուրա ինթիխապը իլէ միւթէչէքքիլ Քաղ. Ժողովլարըմըզըն էն սօնրաքիսի օլմուշ օլսուն:

Պու Թէմէննիյաթըմըզ, եալընըզ Քաղ. Ժողովումըզ իչիւն տէ օլմայըպ, Թաղ. խորհուրդլարըմըզ վէ հէյէթը ինճրաիյէ (Գործադիր Ժողով) Թապիաթընա տախիլ պուլընան սաիր հէր մէճլիսլէրիմիզ թախրի, մէգքիւր Թէմէննիյաթըմըզա քէմաքան հիսսէտար պուլունմագտա տըրլար:

Ցէտիք, Եինէ Թէքէրրիւր իտէրիզ, վէ Թէքէրրիւրէն Թէքէրրիւր իտէրիզ:

Օ զամանլար քի, պիր չէյ ուզէրինէ մէչվէրէթ իթմէք իչիւն տէյիլ, իլա պիր չէյ ԻԺՐԱ էյլէմէք իչիւն պիր եէրէ ճէմ օլուպ պիր հէյէթ Թէշքիլ իթմէքտէ տիրլէր, պու զաթլար, պէհէմէհալ պիր էֆքեարըտա, պիր մէսլէքտէ վէ պիր գաիտէյէ խըտմէթ իտէն զաթլար օլմալը տըրլար. վէ նէվ պէ նէվ էֆքեարլարա խըտմէթ իտէն միւխթէլիֆ միւնթէխիպլէրին գուրալարընտան վիւճուտէ կէլէն մէճլիս աղալարը, էկէր եէք վիւճուտ հարէքէթ իտէճէք պիր հէյէթ Թէշքիլ իտէպիլիրլէր վէ էօյլէճէ տէվամտա պուլունապիլիրլէր իսէ, պու խուսուս՝ սըրֆ պիր պախթ իշի, եախօտ տահա տօղրուսը պիր միւճիզէ տիր:

Վէ տիւնեա ուզէրինտէ մէվճուտ պուլունան պէօյլէ քիւչիւք քեաֆֆէի Սահմանադրական միլլէթլէրտէ էկէր պու միւճիզէյէ ինանան վէ անտէն պիր սէմէրէ պէքլէյէն միլլէթ վար իսէ, օ տախի եալընըզ պիզ իզ, եանի Էրմէնի միլլէթի:

Ցիւչիւնճիւ պիր քըրրէ, չու 26 սէնէլիք Սահմանադրական էօմրիւմիւզտէ, գուրա իլէ նէ՛ գատար Քաղ. Ժողովլար, նէ՛ գատար Թաղ. խորհուրդլար, վէ նէ՛ գատար սաիր հէյէթըը ինճրաիյէլէր Թէշքիլ էյլէտիք, վէ Թէշքիլիմիզին իլք կիւնիւնտէ նէ՛ հավէսլէրտէ պուլունտուգ վէ նէ՛ պէօյլէ պէօյլէ սէմէրէլէր պէքլէտիք:

Ֆագաթ իւմիտլէրիմիզին Թէմամէն, նըսֆէն, եախօտ րուպէն ֆիիլէ կէլմէլէրինի կէօրմէյէ նաիլ օլապիլտի՞ք մի:

Աճէպա պունճա Քաղ. Ժողովլարըմըզը, Թաղ. խորհուրդլարըմըզը, վէ սաիր հէյէթը ինճրաիյէլէրիմիզի Թէշքիլ իտէն զէվաթ տախիլինտէ, Ֆիլհագիգա պէօյլէ պէօյլէ սէմէրէլէր հուսուլէ կէթիրմէյէ միւգթէտիր զէվաթ էքսիքլիկի՞ մի վար իտի:

Հաշա՛ պունտան տա զիյատէ հագսըզ, պունտան տա զիյատէ նանքէօրճէ վէ պէտխահճա պիր իֆթիրա օլամազ:

Ֆագաթ նէ՞ իչիւն պէքլէնիլէն սէմէրէլէր հուսուլէ կէլէմէտիլէր:

Գուրա իլէ ինթիխապ էյլէտիյիմիզ վէ սօնրատան տախի էն զիյատէ պէյէնմէտիյիմիզ ագալար պիլէ, իճրաի մէմուրիյէթէ քէնտի հիսսէլէրինէ տիւշէն բայը, ֆայտը իլէ պիլֆիիլ իճրաէ իտէմէտիլէր:

Ֆագաթ պիզ պիլէմէյիզ հանկը հիքմէթէ, հանկը մանթըգա, վէ հանկը Սահմանադրական միլլէթին էմսալինէ մէպնի, պիրիպիրլէրինէ հէմֆիքեար պուլունամայաճագլարընը էվվէլինտէն պիլտիյիմիզ զաթլարը այրը այրը գուրա իլէ ինթիխապ իտէրէք պիր տօտայա տօլտուրտուգ, վէ հէմֆիքեար վէ եէգվիւճուտ (համաժէն) պիր մէճլիս կիպի, քէնտիլէրինտէն միւքէմմէլ ինճրաաթ պէքլէմէք խէճալինէ սապըթտըգ:

Ֆըչըներն տիպի տէլիք վէ սու Թուֆմազ օլտուղունը կէօրտիւյիւմիւզ վէ պիլտիյիմիզ հալտէ, ճանըմըզ աղըըմըզա կէլէճէք տէրէճէտէ չալըշըպ էլիմիզէ կէչէն գօվա իլէ սույու մէգքիւր Ֆըչըյա տօլտուրմագտա իտիք. վէ նիհայէթ գօլլարըմըզ տէմիրտէն օլմայըպ Թագաթըմըզ քէսիլտիյինտէ, մէյուս մէյուս պիրիպիրիմիզին եիւզինէ պագըպ, էօրքիւնլիւղըմըզը ալտըգտան սօնրա, եէնիտէն մէյուս օլանա գատար Թէքրարէն գօվալարա սարըլմագտա իտիք. Ֆագաթ Ֆըչըներն տէլիյի՞ պունը ասլա տիւշիւնմէմիպ, Թէքմիլ ղագապըմըզը, պիչարէ գատէրին պաշընա եաղտըրմագտա իտիք:

Եալընըզ մազի իլէ կէչմէյէլիմ. էլան եինէ այնը տէլիք Ֆըչըյը տօլտուրմագ ինատըմըզտան վազ կէչմէյօրուզ:

Խա՛յր, էֆէնտիմ, օլմազ, օլմազ. տէլիք Ֆըչը սու Թութմազ. պախթտան եախօտ միւճիզէտէն պաշգա պիր հիքմէթ իլէ հէմֆիքեար պուլունմասը գապիլ օլամայան հէյէթը ինճրաիյէլէրիմիզի այրը այրը գուրա իլէ ինթիխապ օլունմուշ վէ այրը այրը էֆքեարլարա խըտմէթ իտէն ագալար իլէ Թէշքիլ էյլէմէք ինատըմըզտա պագը գալըրսա, արատըղըմըզ հէյէթը ինճրաիյէլէրէ մալիք օլապիլմէմիզ տէ պիր միւճիզէ տիր:

Երէսփօխան ինթիխապ իտէր կիպի, Քաղ. Ժողով եախօտ Թաղ. խորհուրդ ագալարը ինթիխապ էյլէմէք, օլամազ. տիւնեա ուզէրինտէ պու ուսուլին էմսալի եօգ տըր. հիչ պիր ագըլ, հիչ պիր մանթըգ պունը գապուլ իտէմէզ. չիւնքիւ տէկին ագըլ վէ մանթըգա գարշը նէ տէրէճէտէ գահրամանըգըլա ուղրաշտըգ իսէ արթըգ էլվէտա:

Ըւմում միլլէթ իչլէրիմիզտէ կէօրիւլէն ուեուշուգլըգ, գուրա հայսիյէթինին ինգըրազը, պիրիպիր արգասը սըրա իսթիֆալար, միլլէթէ խըտմէթ իթմէք հավէսինին սէօնմէքտէ օլմասը, մէքթէպլէրիմիզին չու աճընաճագ հալլէրի, գուրալարըն միգտարը կիւնտէն կիւնէ ազալմասը, միլլէթճէ մէմուրիյէթլէրին վագըթ վագըթ գաբուլի վազգանցալարը, վէ տահա պիր չօգ գուսուրլար, քեաֆֆէսի տէ, չու Քաղ. Ժողովլարըմըզըն վէ Թաղ. խորհուրդլարըմըզըն, հէյէթը ինճրաիյէլէրէ եագըշմաեան վէ տիւնեանըն հիչ պիր Թարաֆընտա եիւզինէ պիլէ պագըլմայան վէ եալընըզ պիզէ մախսուս օլան ինթիխապ ուսուլինտէ տիր:

Կէրէք Քաղաքական Ժողովլարըմըզ իչիւն օլսուն, կէրէք սաիր հէյէթը ինճրաիյէլէրիմիզ իչիւն օլսուն, հէր կիւնլիւք պիր միսալ կէօսթէրէլիմ:

Պէլքի Քաղ. Ժողով իչիւն սէօյլէսէք աղըր կէլիր. խուսուսիլէ հալի պուլունմայան Թաղ. խորհուրդլարըմըզ ուզէրինէ տէ սէօյլէյէլիմ, եինէ մագսատըմըզ եէրինի պուլապիլիր:

Մէսէլա Ֆիլան Թաղտա, եէնի պիր Թաղ. խորհուրդ ինթիխապ էյլէտիք:

Գուրա սանտըղընտան չըգան աղալար քիմլէ՞ր տիրլէր:

Օ Թաղըն, էն միւթէպէր, էն էհլի ըրզ, էն միլլէթբէրվէր, էն քիլիսէբէրվէր, էն մէքթէպբէրվէր, էն ատիլ, էն Ֆէտաքեար, վէ հայտէ պիր ատըմ տահա իլէրի կիտէլիմ, էն զէնկին վէ էն նուֆուզլու զաթլարը տըրլար:

Արթըգ կէօզտէքի մէլէքլէրի տէ աչալը էնտիրիպ քիլիսէ վէ մէքթէպ իտարէլէրիմիզի անլէրէ Թէսլիմ իտէճէք հալիմիզ եօ՞գ տըր ա:

Գունեար բէք այէա, բէք եօլունտա, հէման Ալլահ սէլամէթ վէրէ:

Իւք պիր գաչ կիւնլէրի, եախօտ պիր գաչ հաֆթալարը, հայտէ պիր գաչ այլարը տէյէլիմ, իչէ միւքէմմէլ պիր պաշլանկըճ վէ տէվամ կէօրիւլիւր. կէրէք քիլիսէ տախիլինտէ վէ կէրէք մէքթէպ տէրունինտէ ժամկոչտան վէ տռռռտէն Թութ, միւտիրէ վէ սէր մուալլիմէ վարանա տէկին Թէպտիլլէր եախօտ իսլահաթլար, քիլիսէ վէ մէքթէպ վարիտաթընա վէ մէսարիֆաթընա միւքէմմէլ պիր գօնթրօլ, չու պու, պէօյլէ պիր խըզ, պիր խանհիչ, Թէրագգի, էլ հասըլ Թէքմիլ Թաղ իհեա օլմագ Թարիգինէ տուխուլ իտէր:

Արասընտան հաֆթալար վէ այլար կէչէր. նէ՞րէտէ օ էվվէլքի խանհիչ, էվվէլքի ղայրէթ, վէ նէ՞րէտէ օլ պէքլէնիլէն վէ մէմուլ օլընան սէմէրէլէր. իչ էվվէլքիներտէն տահա զիյատէ ֆէնա պիր հալէ սարմըշ, վէ մէյուսիյէթ տէօրտ Թարաֆա չէօքմիւշ տիր:

Սէպէ՛պ. նէ՞ օլմուշ—նէ՞ օլաճագ. նէ օլմուշ իսէ օլաճագը օլմուշ տըր:

Թաղըն չիչէկի մագամընտա օլան օլ միւհթէրէմ Թաղ. խորհուրդ աղալարը, պիթթէեասթիֆ գուրա ինթիխապը իլէ պիր եէրէ կէլմիշ, ֆագաթ էֆքեարլարընը տա պիր եէրէ կէթիրմէք գապիլ օլամամըշ օլտուղընտան, պիր իքիսի իսթիֆա իտիպ կէրի չէքիլմիշ, պիր իքիսի ինֆիալ իտիպ նէ իսթիֆա իթմէքտէ վէ նէ տէ խորհուրդա կիթմէքտէ, պագը գալանլարը պիր իքիսի տէ տիկէր պիր իքիսինէ գըտտ տիւշմիւշ օլտուգլարընտան, (քի պու չէյ սըրֆ, զաթէն պիրիպիրլէրինէ հէմֆիքեար պուլունմամըշ օլտուգլարընըն Թապիի նէթիճէսի տիր) իշլէր եիւզ իւսթի գալմըշ, վէ պիր գըտտ Թարաֆ, տիկէր Թարաֆը իսթիֆայա վէ կէրի չէքիլմէյէ մէճպուր գըլմագ իչիւն, վէ Թաղըն մէնֆաաթը տա էօյլէ իճապ էյլէմէքտէ տիր էֆքեարընտա պուլունտուղը սէպէպի իլէ, էլինտէն կէլէն էնկէլլէրի իճրասըզ պըրագմամագտա օլտուղընտան, իշլէր եիւզ իւսթի գալմըշ վէ հէր չէյ պօզուլմուշ տըր:

Թէէքքիւտէն սէօյլէրիզ. պու ուսղուննուզլուգլարըն իչինտէ բէք ազ տէֆա ֆէնա նիյէթլէ իճրա օլունմուշ պիր չէյ վար տըր:

Ֆագաթ հէման հէր տէֆա օլմուչու տա օլաճագը տա պու տըր:

Չիւնքի հէյէթը ինճրաիյէլէրիմիզի Թէշքիլ իտէն զաթլար, էվվէլինտէն հէմֆիքեար օլարագ իչ կէօրմէյէ հազըրլանմըշ զաթլար օլմատըգլարընտան (քի այրը այրը գուրա ինթիխապընտան Թապիաթը իլէ էօյլէ պիր չէյ պէքլէնիլէմէզ), իշ հավէս իլէ տօղան հիւմի իմթիզաճ կիւնէշի, իւք գօրլու գօրան միւշքիլաթ պուլուտը արգասընտա ղայիպ օլուպ կիտէր:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

—

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՀԱՑԻ Ի ՄԱՆԻՍԱ

Մանիսայի Հայոց գաղթականութեան թուականն հին է, մօտ 500 տարւոյ չափ: Մանիսա քաղաքն՝ որ շուրջ 9—10 հազար տներէ կ՚բաղկանայ, հաստատուած է Սիպիլեան լերանց ստորոտն, և իւր առջեւ ունի ընդարձակածաւալ բերրի ու յուռաթի դաշտեր, լի՛ ամեն սեռի մրգեղինաց, ընդեղինաց, արմտեաց, բանջարեղինաց, ցորենեղինաց մշակեալ դաշտերով: Սոյն լայնածիր արգաւանդաձոր արտօրայք կոչուին Գետիզ գետէն, որ մերթ առատաձեռն բարերարի մի նման՝ իւր ողողմութիւնն կընծայէ ոռոգելով իւր հեղասահ ջուրց ալեակներով այն ամէն արտերն ու արօտներ, ընդ որս կ՚անցնի, և երբեմն ալ բռնաւոր հեթանոս ու բարբարոս աշխարհակալի մի նման, յորդումի, հեղեղումի արշաւանքով կ՚ապականէ, կ՚աւերէ, ողողելով շրջակայ բուրաստանաց հունձքերն, որք այնքան ժիրաժիր մշակներու քրտանց արգասիքն և տարեկան ծիրանի յոյսերն են: Մանիսան շոգեկառքով գրեթէ 3 ժամու, իսկ քալելով գրեթէ 12 ժամու հեռաւորութիւն ունի Զմիւռնիէն: որմէ յետոյ, առաջին ծաղկեալ քաղաքն է Այտընի կուսակալութեան մէջ: Մանիսան փոքուն Ասիոյ ամենահին քաղաքաց ժամանակակից է և նորա առաջին հիմնարկուք կ՚թուին լինել Յոնիացի Յոյներն: Օսմանեան Աշխարհակալութեան հպատակելէն յետոյ, վեհ. Սուլթանաց անդրանիկ թագաժառանգ կայսերազունք, հօս ի Մանիսա կ՚յղուէին, և աստի կ՚կոչուէին ի Պոլիս ի գահակալութիւն: մինչդեռ միւս երկրորդական Սուլթանազունք, որպէս զի յաջորդութեան նոր կրքեմն ու կնճիռն չ՚յարուցանեն Սթամպօլի մէջ «Քաֆէս» կոչուած տօսախէ դուռով փակարան պարանքի մը մէջ կ՚ր դրուէին ի դիպահօջ: Մանիսա հաչակաւոր է այսպէս երբեմն Օսմանեան գահակալաց պատանեկութեան և երիտասարդութեան սնարանն ու գրգարանն լինելու հանգամանօքն եւս: Մանիսայի այս հանգամանքն՝ այսինքն բարձրագոյն պաշտօնավարներու՝ իրենց գահակալութեան աւետիսն ի Մանիսա լսելու պատահմունքն, Մանիսայի ճակատագրին կամ բախտին գրեթէ մեկ նշանաւոր կողմն կազմած է, զոր Նորանոր բախտաւոր զուգադիպութիւնք եւս հետզհետէ աւելի զօրացուցած և նուիրագործած կ՚թուին: Զի ո՛չ միայն Օսմանեան մի քանի վեզիրուկներ (վեզիր) իրենց եպարքոսութեան, այլ Թագթագեան Հոգելոյս Պօղոս Սրբազան եւս իւր Պատրիարքութեան և վերջերս ալ Ամեն. Մելքիսեդէկ Արքեպիսկոպոս Մուրատեանց իւր կաթողիկոսութեան աւետիսն ի Մանիսա ընդունած են: Եւ ո՛րքան պիտի նախապաշարուի ընթերցողն եւս իմ հետ, երբ ըսեմ թէ՝ Մելքիսեդէկ Սրբազան երբ ապրիլ 20 ին ընտրութեան լուրն ի Մանիսա գտնուած ատեն ընդունեց, նոյնպէս և այս անգամ մայիս 9 ին Մանիսայի Եկեղեցւոյն (Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի նշխարաց գիւտին) տօնախմբութեան և անուան օրն լինելով հոն հրաւիրուած էր, յանկարծ թղթաբերն Ռուսսական կէս պաշտօնական Թերթն՝ Նօվօ-Վրէմ» բերաւ՝ յորում կը ծանուցանէր թէ «Վեհ. Զարն Մելքիսեդէկ Սրբազանի կաթողիկոսութիւնն ընդհուպ պիտի վաւերացնէ, թէ քիչ օրէն ալ պաշտօնապէս պիտի հաղորդուի այս լուր առ Նորին Սրբազնութիւն, որով վերջ պիտի գտնեն իրենց կուսակցական դաւերուն մէջ պարտուած ու խաղք եղած տն կարգ մի չարալեզու և նենգամիտ անձանց չինծու տարաձայնութիւնք և տարապարտ կարծիք, որով Նորին Ամենապատուութեան կաթողիկոսական վաւերացումն՝ յաչս հասարակաց՝ անդէպ և բնաւ արժէք չունեցող հրատարակութիւններով կասկածելի ցուցնել կ՚ջմխորժին, այլ սակայն Ամեն. Մելքիսեդէկ Սրբազանի բարոյական արժանիքն, տաղանդն և առաքինութիւններն այնքան անժխտելի և լիակատար վստահութեան գրաւական մ՚են Վեհ. Զարին կառավարութեան քով, որ ա և է կասկածի նշմար մ՚իսկ չունի Նորին Սրբազնութեան անկեղծութեան և համազգային արժանաւորագոյն ընտրութեան մասին, որ համապատասխան է Վեհ. Զարին կայսերական օրէնսդրութեանց, կամաց և փափաքանաց, և որոյ հաւաստիչ ապացոյցն պիտի լինի վաւերացման փութացումն ու հաւաստումն են.»:

Մանիսայի սոյն գիպուածական կամ պատահական բաղդաւոր կողմն վերայ դեռ երկու բան կ՚համարինք այսքանով: Թէ Մանիսայի Թեկունքն կազմող լերանց կողերն ու կուշտեր և թէ նորա առաջն կազմող դաշտավայրերն լի են զովարար և անուշահամ ջուրց աղբիւրներով, գինաւէտ այգիներով, պտղատու ծառերով, հովտ-զովտ աշտարակներով (պաղ քէօշկեր) ուր տեղացիք՝ ամեն օր դաշտային խնջոյք ու խրախճանք կ՚վայելեն, հարակազարդ արօտավայրերով, ուր հօրան ու յորդան կուտան առարկեղ խաչանց, կաթնաւէտ արջառաց երամակներն, և որոյ ուղիներուն մէջ կ՚եռայ կ՚զեռայ բռնաբարձ երիվարաց, ուղտուց Նախիրներն, այլեւայլ բարեօք կ՚լնուն Մանիսան, կաթով կարագով,

(131)

ԳԸԶԸԼ ՍԻՀՐՊԱԶ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՔ

—Էօյլէ իսէ պուրատա տուրալըմ քի, աթլար եօրկունլուգ ալըընլար, իչթէ չուրատա պիր էվ վար. սահիպի քիմ իսէ էլպէթ պիզի գապուլ իտէր: Աթլար չու սունտուրմանըն ալթընտա պիր ազ օթ եէսինլէր. Լազար տա կիթսին պիր արապաճը եախօտ պիր տէմիրճի պուլսուն կէթիրսին վէ արապայը եաբթըրսըն: Կէրիւ՞յօրմուսուն, մաատամ քի տուրաճաղըմըզ մահալլէրտէն պաշգա հիչ պիր չէյ Թէպտիլ օլմայաճագ, պունըն տա էհէմմիյէթի եօգ.— տէտիքտէն սօնրա, Մարքի կիտիպ խանէնին գաբուսընը չալտը: Սիմօն Բայմօն՝ իլք կիւնքի կիպի տիթրէյէ տիթրէյէ վէ պաշընը սալլայա սալլայա կէլիպ գաբույու աչտը:

—Նէ՞ իսթէրսինիզ էֆէնտիմ.—տէյու սօրտու:

Սէն-Մէքզան իքի չիֆթ սէօզ իլէ ղուհուր իթմիշ օլան վագայը անլաթտըգտան սօնրա, օրատա միւսաֆիր օլմալարընը րիճա իթտի:

—Ֆագըրխանէմ սիզին տիր, տիլէտիյինիզ կիպի օթուրապիլիրսինիզ. եալընըզ չու տիւշէր գատընլար բահաթ իտէմէյէճէքլէր, չիւնքի պուրատա պէնտէն պաշգա քիմսէ օլմայըպ, պէն իսէ սէֆիլ պիր հալտէ օլտըղըմտան, քէնտիլէրինէ Թագտիմ իտէճէք հիչ պիր չէյիմ եօգ տըր:

—Օ ճիհէթտէն բահաթ օլունուզ, գատընլարա նէ քի լազըմ իսէ պէրապէր ալմըշըզ տըր:

Ֆիլվագը Սէն-Մէքզան, Մասսիագ գարիյէսինտէքի լօգանթատան լազըմ օլանը ալմըշ, վէ արապանըն սանտըղընա պիր գաչ շիշէ տէ Սրանիա շարապը գօյմըշ իտի:

—Էօյլէ իսէ—տէտի սախթէ իխթիյար գարը— գատընլար պույուրսունլար, իչէրի կիրսինլէր:

Մարքի Գօնթէսին էլինտէն Թութուպ իչէրի կիրտիլէր. Օլէնբ տէ արգալարընտան կիրտի:

Սիմօն Բայմօն ալթ գաթտաքի օտայը կիւզէլճէ Թէմիզլէմիշ վէ սանտալիյէլէր, տօլապլար, վէ եէմէք մասասը բարըլ բարըլ բարլամագտա պուլունմըշըտը. Սիմօն՝ գալըն պէզտէն պիր մասա էօրթիւսիւ չըգարըպ, մասանըն ուզէրինէ սէրտի. Մարինէթ եէմէք չանթասընը կէթիրտի. Թաամ վագթը կէչմիշ օլտըղընտան պաշգա, Մարքի Թաամա օթուրուլմասընը Գօնթէսէ վէ Օլէնբէ Թէքլիֆ իթտի:

Գօնթէս տը Բաշօն իլէ Օլէնբ իչթիհալարը օլմատըղընտան պաշգա, եէմէք իսթէմէմէքտէ իտի իսէլէր տէ, Մարքինին եէմէք եէմէսինի հալտէ, քեամիլէն գուվվէթտէն տիւշէճէյինի, վէ եօլճուլըղընա տէվամ իտէմէյէճէկինի իւթար իթմէսի ուզէրինէ, Գօնթէս սուֆրայա եանաշտը, վէ Մարքինին իլճաաթըյլա, պիր ազ սօղուգ Թավուգ գանատը եէտիքտէն սօնրա, ուզէրինէ իլք կիւնիւ իչմէմիշ օլտըղը Սրանիա շարապընտան պու տէֆա եարըմ գատէհ իչտի:

Թաամ պիթտէր պիթմէզ, Գօնթէսին պաշը աղրըմագա, գուլագլարը էօթմէյէ, գալպի չարբմագա պաշլատը. ատէթա օթուրամազ վէ տուրամազ պիր հալէ կէլտի:

—Եօրկունլուգ եէմէյի տիր, Գօնթէս, գօրգաճագ չէյ եօգ. չու բուհը գօզլայընըզ րէճա իտէրիմ. հիչ պիր չէյինիզ գալմազ. աղըըլար միւնտէֆի օլուր վէ քէսպը գուվվէթ իտէրսինիզ— տէյիպ, պիր գաչ սաաթ էվվէլ ծիւմէյէ գօզլաթմըշ օլտըղը չիչէյի Գօնթէսին պուռնընա եանաշտըրտը:

Սիմօնըն Թէրթիպ իթմիշ օլտըղը բուհուն Թէէսիրի տէրհալ կէօրիւնտիւ. Գօնթէս տը Բաշօնըն պաշը էօնիւնէ տիւշիւպ, գօլլարը ասըլտը վէ կէօզլէրի գաբանըպ ույգույա տալտը:

Սիմօնըն արթըգ իխթիյար Թագլիտի իթմէկէ իհթիյաճը գալմատըղընտան, եիւզիւնին պօյասընը սիլիպ չըգարըպ, Թապիի սէսինի չըգարմագա պաշլատը. վէ Մարինէթ իլէ պէրապէր Գօնթէսի գուճագլայըպ, ծիւլի հատօրանըն միւթէպէտտ պիր ույգու իլէ ույումագտա օլտըղը օտանըն եանընտաքի օտայա չըգարտը:

Մարքի իլէ Օլէնբ եալընըզ գալտըգլարընտա, Օլէնբ Մարքիյէ խիթապէն.

—Իթմիշ օլտուղուն եէմինի ունութմայասըն —տէտիքտէ, Մարքի,

—Հա՞նկըսընը. պէն սանա օ գատար եէմինլէր իթմիշիմ քի:

—Գօնթէսին էօլմէյէճէյինէ եէմին իթմիշ իտին:

—Եէմինի Թէքրար իտէրիմ. եարըն պիր Թապութըն չամիլ օլաճաղը ճիսմ, Գօնթէս Մարի տը Բաշօնըն ճիսմի օլմայաճաղընը Թէմին իտէրիմ:

—Մարինին եէրինէ մէզարա կիրէճէք քի՞մ տիր:

—Պաշգա պիր գարը:

—Օ գարըյը նէ՞րէտէն պուլաճագսըն:

—Ջաթէն պուլունմըշ տըր:

—Օ պուլտուղըն գարը էօլէճէ՞ք մի:

—Էօլմիւշ տիր:

—Էօլտիւրիւլմիւ՞շ մի, էօլմիւ՞շ մի...

—Էօլմիւշ տիր. սարա իլլէթինտէն եավաշ եավաշ սէօնիւպ կիթմիշ տիր:

—Պիլմէ՞յօրմուսըն քի, Թամ պիր նաաշ իճթիյաճըն օլտըղը սըրատա օ գարընըն Թէսատիւֆէն էօլմէսի սէնին իչինէ գըյաթէսինէ եարամըշ. գարիպ Թէսատիւֆ:

—Հագգըն վար, սահիհ տիր, Թէսատիւֆ պէնիմ միւթթէֆիգիմ տիր:

—Հիչ պիր չէյտէն գօրգմայօ՞րմըսըն:

—Նէտէ՞ն գօրգայըմ:

—Սօն սաաթտա հէր չէյ պիթիսըթ օլուր իսէ... կէլէճէք օլան հէքիմլէր վէ հաքիմլէր ատի պիր գըզըն նաաշընը կէօրիւպ տէ, մաթուֆ պիր գարը նաաշը օլմատըղընա բօրար իտէրլէր իսէ... չայէտ Թահգիգաթա կիրիշիլիր իսէ...

—Պէն չօճո՞ւգ մըյըմ, տիվանէ՞միյիմ: Հէր չէյին իճապընա պագմագմը՞յըմ զանն իտիյօրսուն: Աթտըղըմ Թաշ եէրինի հէր հալտէ պուլուր. վէֆաթընտան տօլայը մաթէմինի իճրա իտէճէյիմիզ գարը, Թըպգը Գօնթէս տը Բաշօնա պէնզէր:

—Միւմքի՞ն մի տիր:

—Սէնի իսթէրսէմ իթմէք բէք գօլայ տըր. կէօրմէք իսթէ՞րմիսին:

—Նէ՞ զէման:

—Շիմտի, տէրհալ:

—Տիմէք քի պուրատա տըր:

—Տիւն կէճէտէն պէրու... պուրատա տըր:

Օլէնբ գօրգուսընտան կէրի կէրի չէքիլիպ.

—Պու էվին իչինտէ... պիր նաա՞շ մը...

(Տի-4)

սէրով, ուռեստով, ատաղձով, ապրանքով, տուն, չուկայ, չտեմարան կ'պարարտանան պարտատելու չափ։ Քանի՛ չքեղ երեւոյթ մի կ'կազմէ երբ Մանիսաի տիրող լերանց սարաւոյթի մի կամ գաչտակի մը բարձունքէն աչացդ նայուածքներն կ'արձակես առջեւդ տարածուած ընդարձակածաւալ տարածութեան մէջ, և կ'տեսնես տանց կղմինտրներէ բասքորոտած ծածկոյթներն անկանոն ամփիթատրոնաձեւով մի, ոմանք հին և ոմանք նոր ոճով, և որոց վերայ արագին իւր մացառէ բոյնն դրած կ'կարկափէ երկնաթիռ մինարէից լուսաչող մահիկներն, եկեղեցեաց բարձրաբերձ զանգակատուներն, և տանց մէջէն 'ի վեր ամբարձած մշտադալար ձիթենիներն, առուներու եզերքն չարուած ամպամբրար բարտիներն ու կաղամախիներ, գերեզմանատանց նոճամատուեր ու օգատերեւնոճիներն, երկրին ժամանակակից կամ քաղաքին հասակակից չոճերն, սարոյքն ու թեղուշ, որոց մէջ Նաբուգոդոնոսորայ տեսիլին ծառոյն վերայ բոյն և կաղաղ դրած թռչնոց և գազանաց չափ՝ կենդանիք կ'վխտան, և ականջ խլացընող կամ զօչոտող բուրաւոր ձայներով կ'լնուն երկինքն և երկիր. սոքա ամենեքին իրարու հետ խառնուած կը կազմեն մին բնութեան աներաչուք համատեսիլներէն, որոց վրայ ամենէն աւելի անտարբեր և անզգայ սիրտն ու միտքն իսկ զմայլանաց բոցափետուր հառաչով մի և փոեմ մտածմանց թռիչով մի կ'յուզուի։

(Տէլ-Գ)

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԷՏԻՐՆԷ

Շէհրը մէզքիւր մուխպիրիմիզտէն յուլիս 18 թարիխիլէ ալտըղըմըզ պիր մէքթուպ տըր.

Շէհրիմիզ Արշակունեաց վէ Հռիփսիմեանց էրքէք վէ գըզ մէքթէպլէրինին սէնէվի իմթիհանլարընա կէչէն յունիսին 28 ինճի կիւնիւ պաշլանարագ մահը հալին 5 ինճի կիւնիւ խիթամ վէրիլտի, վէ տիւնքի բազար կիւնիւ տախի թէվզիի միւքեաֆաթ զիյնէթի իճրա օլունտու. իչպու զիյնէթ՝ չէհրիմիզ Առաջնորդական Տեղապահը Գեր. Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Հայրն թահթը րիյասէթինտէ օլտըղը վէ չէհրիմիզ մէարիֆ միւտիրի վէ մէմուրինը միւթէատտիտէ վէ Եահուտի Խախամ պաշըը վէ Երլէնի վէ միլէլը սաիրէտէն 500 քիչիյի միւթէճավիզ էհալի հազըր պուլունտուգու հալտէ, մէզքիւր մէքթէպլէրին պաչչէսինտէ սապահլէյին ալաթուրգա սաաթ 2 տէ քիւչատ օլունտու.

Մէքթէպին գարուլարը չիմտիր վէ տէֆնէ տալլէրի իլէ տոնատըլմըշ օլուպ, օրթա էերտէ Բատիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին թասվիրը հիւմայունլարը, սաղ թարաֆընտա Բաթրիգ Ամեն. Տ. Տ. Յարութիւն Սրբազան հազրէթլէրինին վէ սօլ թարաֆընտա տախի Ս. Ներսէս Բաթրիգի Նահյէ Սրբազան Հայրըն թասվիրլէրի թաալիգ օլունմուշ, վէ զիյրինտէ տախի Երմէնիճէ հուրուֆաթ իլէ ՆԷՑՑԷ ԱՐՔԱՅ իպարէսի եազըլմըշ իտի։

Զիյնէթը մէզքիւրէնին քիւչատընտա էվվէլա չակիրտան թարաֆընտան միւթէատտիտ միլլի նաղմէլէր թէղաննի օլունուպ, ագըպինտէ մէքթէպիմիզ Տնօրէնի Թագւոր էֆէնտի Երկանեան՝ մէքթէպլէրին պու սէնէքի հալինի վէ կէլէճէք սէնէ իչիւն թութուլաճագ օլան թարիգլէրի Երմէնիճէ լիսան իլէ մուֆասսալ սուրէթտէ հուզզարա պէյան իթտի.

Պատէհու թէվզիի միւքեաֆաթա պաշլանտը. Հէր պիր սընըֆըն մըրցանակլարը վէրիլտիկինտէ, միլլէթիմիզ էֆրատընտան միւրէքքէպ պիր պանտա մուզիգա՝ չակիրտան իլէ պիլիշթիրաք միւթէատտիտ միլլի նաղմէլէր թէրէննիւմ վէ չակիրտանըն միւսթաիտլէրի թարաֆընտան քիթապլարտան էզպէր իտիլմիչ պազը մէզգալէլէր իրատ օլունմագտա իտի. Մէքթէպլէրիմիզ Հոգաբարձութիւնը թարաֆընտան Սարգիս էֆէնտի Թ. Սագիսեան տախի Թիւրքճէ լիսան իլէ պիր նութգ իրատ իտէրէք, մէզքիւր նութգ իլէ Երկանեան էֆէնտին արզ իթմիչ օլտուղը սթաթիսթիգի թաստիգ վէ

պու մինասէպէթլէ կէրէք մէմուրինի միլլիյէ վէ կէրէք ումում էհալիյէ մէմնունիյէթ պէյան, վէ իլէրուսի իչիւն մուգարրէր օլան թարիգաէ մուվաֆֆագիյէթէ նաիլ օլունըլմասը իչիւն միլլէթիմիզին մաատի վէ մանէվի մուավէնէթլէրինի թէմէննի էյլէմիչ տիր։ Պէօյլէճէ թէքմիլ չակիրտլէրին թէվզիի միւքեաֆաթը խիթամ պուլտուգտա, զիյնէթ րէյիսի Առաջնորդական Տեղապահ Տ. Մեսրոպ Արքեպիսկոպոս Սրբազան պիր նութգ իրատ իտէրէք, ումում մէմուրինի միլլիյէ վէ մէքթէպ Հոգաբարձութիւնընա վէ գըզլար մէքթէպի խնամակալուհիլէրինէ վէ պիլճումլէ մէքթէպ մուալլիմլէրինէ վէ ումում էհալիյէ թէշէքքիւրիւնիւ պէյան, վէ պու մինասիպէթլէ տիւննէատա վար օլտուգճա վաճիպէի զիմմէթիմիզ օլան Բատիշահըմըզ մէարիֆփէրվէր էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին իգպալը էյյամը էօմր ու իգպալը Շահանէլէրի տուաի վաճիպ իւլ էտասընը եաա ու թիզքեար իտէրէք վէ նիհայէթինտէ պիր պահշանիչ սէօյլէյէրէք ալաթուրգա սաաթ 5 տէ զիյնէթէ խիթամ վիրմիչ տիր։

Միւթէագըպէն պանտա մուզիգա՝ չակիրտան իլէ պէրապէր երգլէր վէ Բատիշահըմըզ էֆէնտիմիզ իչիւն տուվալէր թէրէննիւմ իթմէկէ պաշլայըպ, հուզզար՝ գըզլար մէքթէպի չակիրտանը թարաֆընտան իմալ օլունմուշ օլան էլ հիւնէրլէրինի թէմաշա իտէրէք, սօն տէրէճէ մէմնունիյէթլէ միւֆարէգաթ էյլէտիլէր։

Պու մինասէպէթլէ պիզ տախի ումում միլլէթ նամընա օլարագ կէրէք Առաջնորդական Տեղապահ Հայր վէ կէրէք ումում մէմուրինը միլլիյէ վէ Հոգաբարձութիւն վէ մէքթէպ մուալլիմլէրինէ թարաֆըմըզտան վագը օլան սայ ու իգտամաթտան տօլայը թէշէքքիւրիմիզի պէյան իլէ խաթմը քէլամ իտէրիզ։

ԽԱՍՔԵՕՅ

ԳԱԼՖԱԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Մեծ. խմբագրապետ էֆէնտի

Անցեալ կիւրակէ 14/26 յուլիս, Գալֆաեան Որբանոցի տարեկան հարցաքննութիւնք տեղի ունեցան ի ներկայութեան մի քանի եկեղեցական Հայր և երկսեռ ունկնդրաց. Նախ՝ Մայրենի Լեզուի Հայ Դրաբութեան Քրիստոնէականի. Ազգ. Պատմութեան, ապա՝ Ֆրանսերէնի. Թուաբանութեան. Բաղ. Աշխարհագրութեան. Գեղագրութեան և Ձեռագործութեանց քննութիւնք կատարուեցան. Ուսանող որբեր, տարւոյն մէջ իրենց աւանդած դասերն լաւ ըմբռնած էին, որ վասն իւրեանց ուղղեալ հարցման համարձակ և գոհացուցիչ պատասխաններ տալով բոլոր ունկնդրաց գոհունակութեան արժանացան.

Այս առթիւ պարտ անձին կը համարիմ իմ խորին շնորհակալիքս յայտնել նոյն հաստատութեան բազմավաստակ Հիմնադիր-Մօր և Պատգասատուաց, որոց ջանքերն ու ճիգերը արդարև յուսալէտս չեն գացած. Ազգ. բազմօգուտ ձեռնարկութեանց կարգին մէջ, ըստ՝ իս Հիւանդանոցէն ետք այս կարեւոր հաստատութիւն իրաւունք ունի միշտ վայելել ազգին ընդհանուր համակրանքը և քաջալերութիւնը. Ապաքէն Որբանոցի անխոնջ Հիմնադիր— Մայր՝ Սրբուհի Մայրապետ, իւր ձեռնարկութեան յառաջադիմութեան նկատմամբ տարած անդորդողդ ջանից և անձանձիր զոհողութեանց համար ո՛չ միայն իմ մասնաւոր այլ և ողջոյն ազգին շնորհակալեաց արժանի է, որ՝ տասն և ինն տարիներէ ի վեր բաւական թուով անօգ ու տարաբաղդ որբ աղջիկներ ընդ իւր խնամատածութեամբ պատսպարելէ և զանոնք նիւթապէս ու բարոյապէս սնուցանելէ ի զատ անոնցմէ չատերը աշխարհի ընկերական վիճակին հաղորդ ըրած է։

Արդ. Մեծ. խմբագրապետ էֆ., կը խնդրեմ որ բարեհաճիք ներկայիս անկիւն մը շնորհ ընել և ընդունիլ կանխաւ անկեղծ շնորհակալեաց հաւաստին։

Որով մնամ յաւէտ աղօթարար
Աւագերեց
Ս. Ստեփաննոս Եկեղեցւոյ
Խասգիւղի
Գէորգ Քհնյ. Աշծուն

85 յուլիս 16/28
Խասգիւղ

[illegible]
Թարաֆընտան.

Էվվալը էյթամ վէ էվգաֆտան խազինէի ճէլիլէի Մալիյէ միւսթագրէզաթը ֆաիզլէրինտէն նագտէն թէէտիյէ օլընամայըպ թէտավիւլտէ գալան 99 սէնէսի քեանունը սանի վէ չուպաթ մահլարը իչիւն սէնէի մէզքիւրէ էվվալինտէն Բուսումաթ էմանէթը ալիյէսինտէ մէվճուտ պուլունան էչեաի այնիյէ իլէ թէսվիյէսի՝ գարարը ալի իգթիզասընտան պուլունմուշ օլտուղունտան, մըգտարը քիւլլիսի իչիւն կէչէն սէնէ պիտաէթֆաաթ ճէրիտէլէր իլէ իլան օլընմուշ իսէ տէ, ասհապը միւրաճաաթ իթմէյիպ տէ գուսուր գալան մըգտարը ֆաիզէ գարչըլըգ 300 սէնէսի էչեաի այնիյէսինտէն թէսվիյէսի տախի գարարը ալի միւգթէզիյաթընտան պուլունտուղընտան, կէրէք էյթամ վէ կէրէք էվգաֆ ֆաիզլէրի ասհապընըն թալէպ էյլէտիկլէրի մըգտար իչիւն Բուսումաթ էմանէթը ալիյէսինէ վէրիլէճէք հէվալէ գօչանլարընըն իթասը իչիւն քիւմէնկինին պիր տէյէճէյի գալմամագ իւզրէ թարիխը իլանտան 10 նիհայէթ 15 կիւնէ գատար մէճլիսի էյթամ մաաշ չիւպէսիյլէ միւֆէթթիշը էվգաֆը Հիւմայուն մաաշ մէմուրընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլընըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Շէհր էմանէթի թէտգիգը մուհասէպաթը աթիգա գօմիսիօնը րէիսի Հաֆըզ վէհպի էֆէնտի հազրէթլէրինէ րիւթպէի ուլա սընֆը էվվէլի,

Իսթինեիւ Ցաիրէի պէլէտիյէ միւտիրի Նէչէթ պէյէ րիւթպէի ուլա սընֆը սանիսի,

Շէհր էմանէթի մուհասէպէ մուավինի Խալիտ պէյէ, վէ էվրագ միւտիրի Իզզէթ, վէ մէքթուպի գալէմի միւմէյյիզը էվվէլի Իհսան էֆէնտիլէր իլէ էվրագ միւտիրի մուավինի Ֆաիգ պէյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Բուսումաթ միւսթէշար մուավինլէրինտէն վէ Մէքթէպը Հուգուգ մուալլիմլէրինտէն Աքիֆ էֆէնտիյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը միւթէմայիզի,

Շէհր էմանէթի մուհասէպէ միւմէյյիզի Սալիհ էֆէնտիյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Էրմէնաք գազասը գայմագամը իսմաիլ Հագգը պէյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Ֆիզան սանճագընա թապի Ղաթ գազասը գայմագամը Մէհմէտ Սաֆի պէյ էօհտէսինէ միր իւլ իւմէրալըգ (բաշա) րիւթպէսի թէվճիհիյլէ, Յիւնճիւ րիւթպէ Մէճիտի,

Հէքքեարի վիլայէթի տախիլինտէ վագը Շիւքիւֆէթի գազասը գայմագամլըղը՝ գայմագամ միւլազըմլէրինտէն իսհագ Բէյզլի էֆէնտիյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տըր.

* * *

Մէքթէպը Ֆիւնունը Հարպիյէ լիսանը Ֆրանսէվի խօճալարընտան Թէրզեան Թովմաս էֆէնտիյէ 4իւնճիւ րիւթպէ Օսմանի Նիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր.

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

ՍԷԼԱՆԻՔ

Շէհրը մէզքիւրտէն յուլիս 15 թարիխիլէ ժաթպաամըզա աթիտէքի մալիւմաթ թէպլիղ օլունմըշ տըր.

«Շէհրիմիզ մէշհուր պանքէր վէ թիւճճարընտան Մ. Սավուլըն մաղազասընտա իչպու ճումաա էրթէսի կէճէսի պէօյլէճէ պիր սըրգաթ վուգու պուլմուշ տըր. Խըրսըզլար՝ էերին ալթընտան պիր եօլ աչարագ մաղազաի մէզքիւրէ տուխուլ իթմիչլէր, վէ եալընըզ քիւչիւք պիր գասայը գըրապիլիպ, տէրունինտէ մէվճուտ պուլունան 2—300 լիրա նագտը ախզ իթմիչլէր տիր. Ջանն օլունտուղընա կէօրէ, քիւլլիյէթլի պիր մէպլաղը հավի օլան պէօյիւք պիր գասայը աչմաղա մէյտան պուլամամըշլար տըր.

Սարըգլէրին էրթէսի բազար կիւնիւ պուրատան հարէքէթ իտէն Ֆըրէյսինէ գումբանեասը վաբօրը իլէ ֆիրար իթտիքլէրի վէ պունլարըն էերլի խըրսըզ օլմայըպ խարիճտէն կէլտիքլէրի չիւպհէ օլունտու.

ղընտան, Սէլանիք հիւքիւմէթի Տէտէ-Աղաճ վէ Սէլանիք հիւքիւմէթ մէմուրինինէ պա թէլէկրաֆ քէյֆիյէթի իչար իտէրէք, վաբօրըն մէզքիւր իսքէլէլէրէ հինը վիւրուտինտէ տէրունինի թէհարրի իթմէլէրինի պիլտիրմիչ օլմաղլա, Տէտէ-Աղաճ մէմուրինը գըպթիյէսի՝ վաբօրըն վիւրուտինտէ խըրսըզլարը տէրունինտէ պուլուպ ախզ ու կիրիֆթ իթմիչլէր տիր.

«Իչէչէն հաֆթա չէհրիմիզտէ Պէյազ Գալէ թապիր օլունան հապսխանէտէ գաթիլ մահգումըն պիրի պիր գամա իլէ հապսխանէնին կարտիանընը վուրուպ գաթիլ ու թէլէֆ էյլէմիչ տիր.

«Իչէչէն կիւն տէնիզտէն պիր թիւթիւն գօլճուսընըն Նաչը չըգարըլմըշ տըր. Նաչը մէզքիւր պիր գաչ կիւն տէնիզտէ գալմըշ տըր. Մէրգում գօլճունըն պիր ճինայէթէ՞ մի եօգսա պիր գազայա՞ մը գուրպան կիթտիկի հէնիւզ մալիւմ տէյիլ տիր.

«Ալիրալ Մարքէսագըն թահթը գօմանտասընտա պուլունան Ֆրանսըզ տօնանմասընըն գարիպէն չէհրիմիզէ մուվասալէթինէ ինթիզար օլունըյօր։»

ՇՈՏՏԷԹԸ ՀԱՐԱՐԷԹ

Պու սէնէ Էվրօբանըն էքսէր ճիհէթինտէ հարարէթ՝ չիտտէթլէ հիւքմ սիւրմէքտէ օլտուղընտան, էզմինէի սալըֆէտա խարիգ իւլ ատէ հըսս օլունան հարարէթլէր հազգընտա Գօզմօ նամ Ալէմանիա րիսալէի մէվգութէսի՝ աթիտէքի մալիւմաթը իթա իթմիչ տիր.

627 սէնէսի Միլատիյէսինտէ հարարէթին չիտտէթի օլ մէրթէպէյէ վարմըշ տըր քի, Ֆրանսա վէ Ալէմանիատա սու մէնպալարը գուրույուպ, սուսուզլըգտան նուֆուսճա պիր խայլը վէֆիյաթ օլմուշ տըր.

1000 սէնէսինտէ պէօյիւք նէհրլէրին սուլարը գուրույուպ, աչըգտա գալան հիւսապըզ պալըգլար գօգմուշ վէ աղըպինտէ վէպա իլէթի զուհուր իթմիչ տիր.

1022 վէ 132 սէնէլէրինտէ տախի հարարէթ՝ տէրէճէի նիհայէտէ քեսպը չիտտէթ իտուպ, բէն նէֆսի գուրումուշ տըր.

1139 սէնէսինտէ իթալիատա չիտտէթը հարարէթտէն պիւթիւն աղաճլար վէ մէզրուաթ պիւսպիւթիւն եանըպ գավրուլմուշ տըր.

1260 սէնէսինտէ պիր մուհարէպէտէ ասքէրին էքսէրիսի հէրարէթին չիտտէթինտէն թէլէֆ օլմուշ, վէ 1277 վէ 1303 վէ 1304 վէ 1515 վէ 1705 սէնէլէրինտէ ֆէվգէլատէ հարարէթ հիւքմ սիւրիւպ, խայլը թէլէֆաթը մուճիպ օլմուշ տըր.

1718 սէնէսինտէ հարարէթին չիտտէթինտէն տիւքքեանլար կիւնէշէ աչըլմամըշ, վէ 6 մահ միւտտէթտէ պիր տամլա եաղմուր եաղմամըշ տըր.

1759 սէնէսինտէ իթալիանըն Պուլօնիա գըթասընտա չիտտէթը հարարէթին թէէսիրինտէն պիր խայլը նուֆուս սօգագլարտա եըգըլըտըգլէրի վէ խանէլէրինտէ օթուրտուգլարը սըրատա նէֆէսլէրի քէսիլէրէք եէրէ տիւշիւպ վէֆաթ իթմիչլէր տիր. Բիւզկեար պիւթիւն պիւթիւն տուրուպ, էքսէր գարիյէլէրտէ էհալի՝ եէր տիպինտէ խէնտէքլէր վէ մահզէնլէր գազըլըպ օրալարա իլթիճա իթմէյէ մէճպուր օլմուշլար տըր։

1773 սէնէսի յուլիսինտէ չիտտէթը հարարէթէ մէպնի սէպզէվաթ վէ մէյվէլէր գուրումըշ, վէ եմիշլէր պիր սաաթ զարֆընտա գօգմաղա պաշլայարագ թուլմուշ տըր.

1832 սէնէսինտէ հարարէթին չիտտէթի իլէ պէրապէր չիտտէթլի հարէքէթը արզ վուգուի իլէ Ալփաս գըթասընտա բէք չօգ թէլէֆաթ վէ թախրիպաթ վագը օլմուշ տըր.

1833 սէնէսինտէ չիտտէթը հարարէթ իլէ պէրապէր Ֆրանսատա գօլէրա զուհուր իտուպ, եալընըզ Բարիզտէ 20000 քիչի վէֆաթ իթմիչ տիր.

1846 վէ 1859 վէ 1860 վէ 1869 վէ 1874 սէնէլէրինտէ տախի հարարէթ չիտտէթլէ հիւքմ սիւրմիւչ իսէ տէ, պալատէ պէյան օլընան տէրէճէլէրէ վարմամըշ տըր.

Պիր գաչ կիւն ագտէմ Գարատէնիզ սէվահիլինէ նիւզուլ իտէն քէսրէթլի եաղմուրտան Երէքլի մաատէնլէրինտէ բէք չօգ սէյլէր զուհուր իտուպ, տէմիր եօլլարը պօզուլմըշ

վէ պազը օճագլարտաքի քէօմիւրլէր մահվ օլմուշ տըր.

—

Էվրօբա կազէթալարընտա օգունտըղընա կէօրէ, Բուսիատա պու սէնէ մահսուլ ֆէնա օլտըղընտան, գախըրէնին ֆիյաթը խայլիտէն խայլի եիւքսէլմիչ տիր.

—

Գալաթատա Վօյվօտա գարագօլխանէսի գարչըսընտա քեաին էճզախանէնին սահիպի Մ. Լէֆագինին Պէյօղլունտա քեաին խանէսինէ էվվէլքի կէճէ խըրսըզլար կիրէրէք, 25 լիրա իլէ սաաթ թագըմընը սըրգաթ իթմիչլէր տիր.

—

Կէչէն յունվար այընտա Ցօն ինեասիօ Մարթինէզ նամընտա Սբանիալը կէնճ պիր բահրիպին՝ այագլարը չըպլագ օլտուղը վէ էյինտէ իւզէրի խաչլը պիր սաա պուլունտըղը հալտէ Գուտսը Շէրիֆի զիյարէթ իչիւն գարատան եօլճուլուգ վէ Ֆրանսա, Ավստրիա մէմալիքինտէն վէ Ռումէլինտէն կէչէրէք Տէրսաատէթէ մուվասալէթ իթտիկի, վէ պուրատան տախի իսքէնտէրիյէ կէչիպ օրատան եինէ եօլճուլուգ Գուտսը Շէրիֆէ ազիմէթ իթտիկի՝ օլ վագթ կազէթալարտա եազըլմըշ իտի.

Մէրգում բահրի՝ ախիրէն Գուտստան եինէ եօլճուլուգ Տէրսաատէթէ ավտէթ իտուպ, Սբանիա սէֆարէթխանէսինտէ պիր գաչ կիւն միւսաֆիր օլմուշ, վէ սէյահաթընը սէֆիր Մ. Գոնզալօյա հիքեայէ էյլէմիչ տիր.

Մէրգում՝ Թիւրքեէ էյմէք, սու վէ ետմագ կիպի պիր գաչ քէլիմէ պիլիպ, սէյահաթընտա քէնտիսինէ լազըմ օլտըղը գատար իֆատէի մէրամ իթմիչ տիր.

Բուհալը մէրգում կէրէք Կէլտիկի սըրատա Պալգան թարաֆլարընտա վէ կէրէք Անատօլուտան Գուտսա ազիմէթ վէ ավտէթինտէ պիր գաչ տէֆա հայտուտլարա թէսատիւֆ իթմիչ իսէ տէ, իւզէրինտէ բարա պուլունմատըղընտան, սալը վէրիլմիչ տիր.

Ցօն ինեասիօ՝ Գուտսա էնմէք աղիմէթ վէ ավտէթինտէ Անթաքիատա պիր քիլիսէ ինչասը իչիւն իանէ ճէմ իթմիչ, վէ հասըլ օլան մէպլաղը Սբանիա գօնսօլօսլարընա թէսլիմ իթմիչ, վէ միւտտէթը էօմրինին պու միւթէպէրրիք զիյարէթ վէ սէյահաթլար իլէ կէչիրմէկ արզուսունտա իմիչ։

Սբանիա սէֆիրի Մ. Գոնզալօ վէ Բարա վէքիլի Մօնսէնեօր Ռօթէլլի՝ քէնտիսինէ խանէ ինտագտիյէտէ պուլունտըրըլար իսէ տէ, մէրգում գապուլ իթմէյիպ, եալընըզ էճնէպէ իչէնէք իսթէմիչ տիր.

—

Զարիպրոտ վէ Սօֆիա վէ Վարնա էյալէթլէրի արասընտաքի տէմիր եօլ խաթթընըն ինչասը իչիւն միւթէշէքքիլ Տաութ(?) չիրքէթին Պուլկար հիսսէտարլարը 34 քիչի օլուպ, սէրմայէլէրի 1,700,000 ֆրանգա պալիղ օլմուշ, վէ պու մէպլաղըն 1,095,000ի պուլունտան ագտէմ Սօֆիա միլլի պանգասընա թէսլիմ իտիլմիչ օլուպ, պագի գալան վէ 605000 ֆրանգտան իպարէթ օլան պէհէրի 1000էր ֆրանգլըգ 605 հիսսէ՝ հէնիւզ սաթըլմամըշ տըր. Իչպու անօնիմ չիրքէթին պիր մէճլիսը իտարէ վէ գօնթրօլը օլաճագ տըր.

—

Մէշհուր կիթառա սազէնտէսի Մ. Զէզարէ տը Մօնթէ՝ պիր չօգ այլար Թէհէրանտա իրան Շահը հազրէթլէրինին անըն սէֆրայ թագըմը հուզուրընտա իճրաի ահէնք իտէրէք հազրէթլէրինի մութիպ օլմըշ օլտըղը հալտէ, պու տէֆա Տէրսաատէթէ վիւրուտ իտուպ, բէք չօգ ըէվաթ(?) թարաֆընտան տավէթ օլունմագտա պաշլամըշ տըր. Կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ սազէնտէի մումաիլէյհ Գանտիլլիտէ զաթը հազրէթը Բատիշահինին հէմշիրէսի ճէմիլէ Սուլթան հազրէթլէրինին եալըսընա տավէթ իտիլէրէք, օրատա իճրաի ահէնք իթմիչ, վէ Սուլթանը միւշարէլէյհա թարաֆընտան մաղհարը թահսին օլարագ պիր չօգ հէտիյէլէրլէ թալթիֆ պույրուլմըշ տըր.

Նիրմի սէնէյի միւթէճավիզ միւտտէթտէն պէրու մուզիգաի Հիւմայունտա պուլընան մէշհուր Հիտաեթ պէյ տախի մէզքիւր սահիլխանէտէ մումաիլէյհ Մ. Զէզարէյէ քէման իլէ րէֆագաթ իթմիչ տիր.

—

Բումանիատա Թուրլա չէհիրլէրլէրի՝ Պէլկրատ սէֆարէթը Սէնիյէսի գանչէլէրի Ասիմ պէյէ, վէ Քէօսթենճէ չէհպէնտէրլիկի՝ Թուլչա չէհպէնտէրի վէքիլի սապըգ Պէհաէտտին պէյէ թէվճիհ պույրուլմըշ տըր.

—

Բէթէրսպուրկտան խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Բուս միւքէլլաֆըն տան բէք չօգը՝ պու արա եա մէէզունէն մէմուրիյէթի պաշընտա պուլընմամագտա վէ եախօտ մէմալիքը էճնէպիյէտէ իճրաի սէյահաթ էյլէմէքտէ օլտըղը կէօրիւլիւ, Զար Ալէքսանտր հազրէթլէրի տախի օգոստոս իպթիտալարընտա իչէրիլէրէ տօղրու վէ հաթթա քիւէֆէ գատար կիտէճէք օլտըղընտան, իմբէրաթօրըն Թրէնի իչիւն հազըրլըգ կէօրիւլմէսի, Բէթէրսպուրկ իլէ Քիէվ արասընտաքի տէմիր եօլ գումբանեալարընա թէնպիհ ու իխթար օլընմըշ տըր.

Նիհիլիսթլէր ալէյհինտէ թէտապիրը իհթիյաթքեարանէ՝ պիր վագթէքի կիպի բէք օ գատար չէտիտ օլմատըղընտան, պունտան՝ նիհիլիսթլիկին տիւչքիւն պիր հալտէ օլտըղը անլաշըլմագտա տըր.

Գավգասիանըն էօթէսինտէքի տէմիր եօլըն պազը գըսըմլարը իւզէրինտէ ինչաաթ՝ քէմալը կէրմի իլէ իլէրի կէօթիւրիւլմէքտէ տիր.

—

Ցանիմարգանըն բայթախթը օլան Գօբէնհակտա մուհաֆազաքեար ֆըրգասը թարաֆտարը օլան իքի կազէթա՝ Բէլ Մէլ Կազէթին Թարիֆի վէճհիլէ Լօնտրատա օլտուղը կիպի, Գօբէնհակտա տախի պիր Թագըմ ճինայաթը սէֆիհանէ իյգա իտիլմէքտէ օլտուղընը իլան իթմիչլէր տիր.

Մէզքիւր կազէթալար՝ պու ճինայէթլէրին պաչլըճա ֆաիլլէրի օլմագ իւզրէ Ցար իւլ Ֆիւնուն մուալլիմլէրինտէն վէ պէօյիւք ֆէննի ճէմիյէթլէրտէն պիրիսինին րէյիսի օլան պիր Ցանիմարգանըն էն պիրնսին, վէ պիր գաչ զէնկին թիւճճար իլէ մէմուրինը ալիյէտէն պազըլարը գիպ քիւպը էյլէմիչլէր տիր.

Պու ճանիլէրին էլլէրինէ տիւշմիւչ օլան գըզլարըն քեաֆֆէսի՝ սիննը րիւշտէ վասըլ օլմամըշլար, վէ իչլէրինտէն պազըլարը խասթախանէյէ կէօթիւրիւլմիւչլէր տիր. Պու սէպէպլէ Գօբէնհակտա 40 քիչի թէվգիֆ օլունմըշ, վէ իքի քիչի տախի հիւքիւմէթին տէսմը թէհարրիսինտէն գուրթուլմագ իչիւն քէնտի քէնտիլէրինի թէլէֆ իթմիչլէր տիր.

—

Պահրիյէ նէզարէթի չարխը միւլազըմը էվվէլլէրինտէն Ալի էֆէնտի՝ էվվէլքի կիւն Օթօմաթօլ Սարաճխանէ ճիվարընտա քեաին խանէսինտէ հէր նէ սէպէպէ մէպնի իսէ համիլ օլտուղը գըլըճընը չէքէրէք գայընպէտէրի իլէ պաճանաղընը աղըր պիր սուրէթտէ եարալայըպ ֆիրար իթմիչ իսէ տէ, ֆաթիհ ճիվարընտա տէրտէսթ օլունմուշ տըր.

Էվվէլքի կիւնքի նիւսխէմիզտէ հիքեայէ օլընան Գըզ-Թաշը վուգուաթը՝ պունտան ղալաթ օլտըղընը պու միւնասիպէթլէ պէյան իտէրիզ։

—

Գուտստան եազըլտըղընա կէօրէ, ախիրէն Ճէզայիրլի պիր խայլը Եահուտիլէր՝ Գուտսա հիճրէթ իթմիչլէր տիր. Պունլարտան պիրի՝ 110 եաշընտա օլտըղը հալտէ սըհհէթի բէք էյի պիր մէրթպէտէ պուլունմագտա իմիչ.

ԲԱԲԱՏՕԲՈՒԼՕՍ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐԻՆ ՄԱՂԱԶԱԼԱՐԸ

Բաբատօբուլօ պիրատէրլէր՝ մաղազալարընըն միւչթէրիլէրի օլան զէվաթը քիրամ իլէ ումում էհալիի զէվի իւլ իհթիրամէ Լիօն չէհրինին պիրինճի մաղազալարը իլէ բայթը միւնասէպաթ իտուպ էն միւնթէխապ իսէքի գումաշլարըն էնվաընտան կէթիրթմիչ օլտուգլարընը, վէ չարչուի քէպիրտէ քեաին մաղազալարընտա հէր նէվ իսէք գումաշլար իլէ Բարիզին սօն մօտասընա մուվաֆըգ ֆըրգ ֆիրգէ գաթիֆէլի կազլէր վէ սաթէն վէ ֆիրգէ գաթիֆէլի ֆայլ Ֆրանսէլէր վէ սաիր նէվիլէր մէվճուտ պուլունուպ, էհվէն ֆիյաթ իլէ սաթըլտըգլարընը, վէ մաղազալարը

Զարչուի քէպիրտէ Բէզազճըլար խանը տէրունինտէ 3 վէ 4 նումէրօլու

Քիւրքճիլէրտէ 21 նումէրօլու.

Գալբագճըլարտա 31 վէ 33 նումէրօլը

Սամաթյա պէյէսոթէնի սըրասընտա 34 նումէրօլու մաղազալար իտտիկինի իլան իտէրլէր։

Ֆրանսա վէ Ավուսթրիա օրտուլարընըն սօն պաշար մանօվրալարընտա հազըր պուլունմագ իւզրէ Թարաֆը սալթանաթը Սէնիյէտէն մէմալիքը մէզքիւրէյէ պիրէր հէյէթը ասքէրիյէ կէօնտէրիլէճէկի կէչէն կիւն եազըլմըշ իտի։

Պապը Սէրասքէրի՝ էրքեանը հարպ զապըթանընտան գայմագամ Նազիմ պէյ իլէ գօլ աղասը Թէվֆիգ պէյի Ֆրանսայա, վէ գայմագամ Նուրի պէյ իլէ պինպաշը Րաիֆ պէյի Ավուսթրիայա կէօնտէրմէյէ գարար վէրմիշ տիր։ Բարիզ սէֆարէթի աթաշէ միլիթէրի Իզզէթ պէյ տախի Ֆրանսա օրտուլարը մանօվրալարընտա հազըր պուլունաճագ տըր։

—

Պէրլին կազէթալարընըն գավլինճէ, Րուսիատա Վոլկանէհրի ճիվարընտա Գօսթրօմա նամ մահալտէ Սիպէրիա վէպասը զուհուր իտիպ, Րուս մէմուրինի՝ իլլէթի մէզքիւրէնին տէֆի վէ մէնը սիրայէթի իչիւն Թէտաբիրը լազըմէ իթթիխազ էյլէմիշլէր տիր։

—

Ախիրէն Պէրլինտէ իխթիյար պիր գարը վէֆաթ իտիպ, մէզպուրէնին գօլէրատան վէֆաթ իթթիկի աթըպպա Թարաֆընտան պէյան գըլընմըշ օլմազլա, հիւքիւմէթը մահալլիյէ մէզպուրէնին նաշընը տէրհալ տէֆն վէ քեաֆֆէի էշեասընը իհրագ իթտիրմիշ վէ խանէսինի Թէւթսիւլէթմիշ տիր։

—

Տիւն սապահ քէօմիւր եիւքլիւ օլարագ Մաքրիքէօյիւնէ կիթմէքտէ օլան պէօյիւք պիր գայըգ՝ Եէնիգաբու աչըգլարընտա եէլքէն գաբատարագ ղարգ օլմուշ իսէ տէ, րէիսի իլէ 3 Թայֆասը Եէնիգաբու լիման տաիրէսինին ֆիլիգասը Թարաֆընտան գուրթարըլմըշ, վէ գայըգ տախի Զաթլատը գաբուսյա կէօթիւրիւլիւպ սուլու պօշալթըրըլտըգտան սօնրա սահիպինէ Թէսլիմ գըլընմըշ տըր։

Քէզալիք տիւն աքշամ Եէնիգաբու աչըգլարընտա պիր գարբուզ գայըղը ղարգ օլմուշ իսէ տէ, Թայֆալար գուրթուլմուշ տըր։

—

Պիր մուհաճիր արապասը կէչէն բազար կիւնիւ Թարապիա ըրըխթըմը իւզէրինտէն միւրուր իտէր իքէն, հայվանլարը այագլարը գայըպ տէնիզէ տիւշմիւշ տիր։

Արապաճը՝ էթրաֆտան եէթիշէնլէրին մուավէնէթիյլէ գուրթարըլապիլմիշ իսէ տէ, հայվանլար ղարգ ու Թէլէֆ օլմուշլար տըր։

—

Թրապիզօն վիլայէթինտէ Ճանիք, Կիւմիւշխանէ, Աքչէապատ վէ Օրտու Թարաֆլարընտա ախիրէն բէք չէտիտ եաղմուրլար եաղարագ, մէզրուաթ վէ էպնիյէճէ պիւյիւք լիւբալըգ խասարաթ վուգու օլմուշ, վէ օվալարտա 4 քիշիի սէլլէր կէօթիւրիւպ Թէլէֆ իթմիշ տիր։

—

Խուսնիխիթամտա Թէսալիա չըմէնտըֆէրլէրի միւլթէզիմի Մ. Թէօտոր Մավրօգօրտաթօ՝ պու քէրրէ Աթինատան Տէրսաատէթէ միւրուտ իթմիշ տիր։

—

Պու սապահ Եսկի—Զաղրատան չէհրիմիզէ 20 արապա մուհաճիր միւրուտ իտիպ, պունլար պէրաի իսքեան Անատօլու ճիհէթինէ սէվգ օլունմըշլար տըր։

ԹԻՃԱՐԵԹԽԱՆԷ ՎԷ ԱՃԷՆՏԱ ՏԱՎԱՐԷ

ՀՐԱՆՏ ԱՍԱՏՈՒՐ
վէ
ՌԷՃԱՅԻ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

Բարիզ Հուգուգ Տարիւլֆիւնունընտան Լիսանսիէ ան Տրուա, Հէքիմ Ա․․․․, վէ Մէքթէպը Հուգուգը Շահանէտէ Լիսանսիէ ան Տրուա, եանի իկի հուգուգտան մէզուն Րէճայի Յովսէփեան տավա վէքեալէթինի իճրա իթմէկէ աղազ չէրքեթ էյլէտիքլէրինտէն, ումուրը Թիճարիյէ վէ հուգուգիյէ վէ ճէզաիյէ իչիւն ասհապը մէսալիհ ԳԱԼԱԹԱՏԱ, ՀԱԼԱՃԵԱՆ խանընտա մուամիլէյէ հիւսիւմին 22 վէ 23 նումէրօլը եազըխանէլէրինէ միւրաճաաթ իտէպիլիրլէր։

20—8

ԻԼԱՆ

Պանգը Օսմանիտէ մէվճուտ պուլունան Րումէլի տէմիր եօլլարը էսհամընըն իչպու սէնէ օգոստոս իպթիտասընտա 93իւնճի գուբասընըն բէտէլլէրի պէհէրի

5 ՂՐՈՒՇԱ

Գալաթատա Բէրչէմպէ-բազարընտա Թիճարէթ խանընտա 14 նումէրօլու մաղազատա սաթըլմագտատըր։

Գազանան նումէրօնըն՝ պիւթիւն իքրամիյէյէ հագգը վար տըր։

6—5

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

—

ԵՎՐՈՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 29 Յուլիս

Ինկլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	99-11/16
Օսմ. էսհամը աչըլըը	16-5/16
» » գարանտը	16-1/4
» » Սէրի Ա	31-1/2
» » » Պ	18-
» » » Ս	16-1/4
Օթօման 1871	69-1/4
Օսմանլը Պանգասը	11-
Րուսիա իսթիգրազը	92-1/2
Մըսըը սուլ. մութահըտէ	66-
» իսթիյազը	87-1/4
Տախրա Սանիէ (Մըսըր)	63-1/4
Ռօչիլտ իսթիգրազը	84-1/4
Մա աւրիսթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-

—

Բարիզ 29 Յուլիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	81-30
» » 4 1/2 %	110-35
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլըը	16-40
» » » գարանտը	16-37 1/2
Մէթղուլէ	
Սէրի Պ.	16-45
» Ս.	-
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	41-25
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	-
Օսմ. Պանգասը	528-75
Գրէտի Լիօնէ	835-
Գրէտի Ֆօնսիէ	1320-
Լիօն աքսիօնը	1245-
Սուէյիշ աքսիօնը	2066-25
Րուսիա 5 % 1877	97-1/2
Իթալիա էսհամը	95-02 1/2
Մըսըր Ֆօնտ. մութահըտէ	332-50
Իունան 5 % 1879	326-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-18

—

Վիէննա 29 Յուլիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	125-45
Րումէլի չըմէնտըֆէրի	20-50

—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ումու. տիւն ազչ. գար.		17-36
Պու սապահ աչըլըը		17-38
Մըսըր մութթահըտէ. գար.		73-12 1/2
Պու սապահ աչըլըը		73-10
Սէրի Ա.		31-25
» Պ.		18-
» Գ.		17-37
Րումէլի չըմէնտըֆէրի		42-75
Աքչէ Ֆայիզի		6-
Րէբօր	Ղրշ.	07-1/2
Չէվալէսիզ	»	10-

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	6-32
Օթօմանօլ Պանգասը	4-30
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	5-18
Թրամվայ	2-97 1/2

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղըշ.տան		Ղ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ Ֆարգը		108-
Մէթալիք	»	99-
Պէշլիք	»	102-35
Ալթըլըգ	»	103-
Գայմէ		3800-
Ինկիլիզ լիրասը		110-24
Ֆրանսըզ ալթունը		88-
Բօլ		90-20
Գրէմից ալթունը		51-20
Դարպըօն գայմէսի		9-08

ԻԼԱՆԱԹ

—

Զարչուի Քէպիրտէ Գալպաղճըլար պաշընտա 92 վէ 90 նումէրօլու տիւքքեանտա՝ մուխթաթարաճը Տիգրան վէ Մագսուտ Էպլէեանըն իֆլասլարընա հիւքմ օլունարագ, խուսուսաթը իֆլասիյէսինին րուլէթինէ ասհապը մաթլուպտան Յեսու Շամտանճեան էֆէնտի իլէ մահքէմէ զապըթ քէթէպէսինտէն Քեամիլ պէյ մուվագգաթէն սինտիք Թային գըլընմըշ օլտուգլարընտան, միւֆլիսանը մէզքուրան զիմմէթլէրինտէ ալաճագը օլանլարըն գանունըննամէի Թիճարէթին 170իննճի մատտէսի մուճիպինճէ մուամէլէյէ մուվագգաթ սինտիքլէրին ասալէթէ Թահվիլի վէ եախօտ եէնիտէն իսթիխտամը իճապ իտէն վէքիլլէրին ինթիխապը վէ Թայինի հագգընտա իսթիչարէ օլունմագ իւզրէ իշպու 1301 սէնէսի Թէմուզընըն 29ընճը բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ Յ․․․ Իքինճի մահքէմէի Թիճարէթէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

—

Իգգէթլու Մահմուտ Թալաթ պէյին Տէրսաատէթ Պիտայէթ մահքէմէսի իքինճի հուգուգ տաիրէսինտէ 2 մայիս սէնէ 301 Թարիխլի վէ 63 նումէրօլը իլէ ըըյալէն վէրիլէն պիր գըթա իլամ մուճիպինճէ, գոմիսիօնճը էֆէնտիյէ ճիհէթը գարզ օլարագ տէյնի օլան մէպալիղը մալիւմէնին Թէէմինը իսթիֆասը իչիւն միրը մուամիլէյէհին իշպու տէյնտէն տօլայը տաինը մուամիլէյէ էօհտէսինէ վէֆատէն ֆէրաղ էյլէտիկի Հաթապ գաբուսընտա Սարը Թիմուր մահալլէսինտէ Թախմինէն վէ Թէրպիէն 16 արշըն 9 բարմաղը ճէպհէ վէ 24 արշըն 4 բարմաղը աթիգ արըզ իւզէրինէ մէպնի քեարկիր 2 գաթտան իպարէթ վէ չէհրի 100 ղըշ. իճարէ կէթիրիր Ֆէվգինտէ 2 օտա վէ 1 ապտէսթխանէ վէ 1 սաղիր օճաղը հավի պիր Թարաֆտան միւթէվէֆֆա Ինկիլիզ Մուսթաֆա բաշա վէրէսէսինին մութէսարրըֆ օլտըգլարը 454 նումէրօլու սիւտճիւ վէ տիկէր Թարաֆը սապըգ Թիւթիւն Թիճճարընտան Գօստանթի Թրիանտաֆիլին միւթէսարրըֆ օլտըղը Թէրզի տիւքքեանլարը իլէ արասը միւթէվէֆֆա Խուրշիտ աղա վէրէսէսինին միւթէսարրըֆ օլտըգլարը արսաը, էօնի Հաթապ վէ եախօտ Այազմա Գաբու ճատտէսիյլէ մահտուտ վէ չէհրի 110 ղըշ. իճարէ կէթիրիր վէ 456 նումէրօլու Թէրզի տիւքքեանը իլէ մէզքիւր օտալարտաքի սիւլիւս հիսսէի չայիասընըն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 15 կիւն սօնրա պիլմիւզայէտէ Ֆիրուխթընա Քէչէյլիւս օլունաճաղը Տէրսաատէթ Պիտայէթ մահքէմէսի Իճրա տաիրէսինտէն իլան օլունուր։

17 Թէմուզ 301

ԵՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Էվգաֆը Հիւմայուն վարիտաթը ումումիյէ մահլուլաթ չիւպէսինտէ պէհէր կիւն միւզայէտէյէ իճրա օլունմագտա օլան աթիւլզիքր մահլուլաթտան միւայէն օլան 4 հաֆթա միւտտէթը իլանընտան 2նճի հաֆթասը օլան իշպու 1301 սէնէսի Թէմուզըն 18նճի բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն պիր հաֆթա զարֆընտա Թալիպ օլանլարըն գըյմէթը մուխամմէնէսինին էօշրինէ միւմասիլ էօշրիյէ պէտէլի Թէսվիյէ իլէ մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլիր, պէտէլը մուաճճէլէյէ մահսուպէն սուրէթ վէ սէրկի գապուլ օլունմայաճաղը Չէնճի տէֆա օլարագ իլան օլունուր։

. . 4,6,8 . . 6750 . — (1) Գարանը Տագիգրտ խարաճճը Գարա Մէհմէտ պէյ մահալլէսինտէ Հիսար ալթը սօգաղընտա Թէրպիէն 37 մէթրօ արսատա 4 պապ օտայը վէ Թահթընտա 2 պապ տիւքքեանը միւշթէմիլ չէհրի 100 ղըշ. քիրայա միւթէհամմիլ նիմ քեարկիր 2 պապ տիւքքեան վէ Ֆէվգինտէ օտալարըն 3 բուսլ հիսսէսի։

. . 73 . . 5555 . — Հայտար գուրպինտէ Ալըճ բաշա մահալլէսինտէ Հայտար ճատտէսինտէ Թէրպիէն 266 մէթրօ արսատա Ֆէվգինտէ 2 օտա վէ պիր գույուլը միւշթէմիլ չէհրի 200 ղըշ. քիրալը սալաչ պիր պապ խօրասանճը տիւքքեանը տէրունինտէ միւսթէգար պիր աստէ խօրասանճը կէտիկլինին 6 հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

. . 15 . . 2500 .— Զարչուի քէպիրտէ Եէշիլ Տիրէք սօգաղընտա Թէրպիէն 15 մէթրօ արսատա պիր պապ քեարկիր եօրկանճը տիւքքեանը կէտիկլինին նըսֆ հիսսէսի։

. . 110 . . 5855 . — Սուլթան Ահմէտ գուրպինտէ Ֆիրուզ աղա մահալլէսինտէ Գապը Հիւմայուն ճատտէսինտէ Թէրպիէն 99 զըրաը աթիգ արսատա չէհրի 530 ղըշ. քիրալը քեարկիր պապ վէ պիլա հավա ճէզաճը տիւքքեանը կէտիկլինին 6 հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

. . 59 . . 2000.— Խըրգայի Շէրիֆ գուրպինտէ Հօճա Վէյսի մահալլէսինտէ Չէլէնկիր սօգաղընտա 76 մէթրօ արսատա 4 օտա վէ 2 սուֆա վէ 60 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։

. . 33 . . 1111.— Տիվան եօլունտա Աթիգ Ալի բաշա մահալլէսինտէ եօգուշը սօգաղընտա Թէրպիէն 85 մէթրօ պիր գըթա էօթէր խանը արսասընըն 27 հիսսէ իթիպարը իլէ պիր հիսսէսի։

. . 14 . . 600.— Հօճա Մուսթաֆա բաշատա Հաճճէ Խաթուն մահալլէսինտէ Գրիգոր գալֆա սօգաղընտա Թէրպիէն 18 մէթրօ պիր գըթա մէնզիլ արսասը։

. . 14 . . 2500.— Թահթագալէտէ Տէմիր Թաշ մահալլէսինտէ Գուլթուճըլար սօգաղընտա Թէրպիէն 50 մէթրօ արսատա չէհրի 100 ղըշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ գուլթուճը տիւքքեանընըն նըսֆ հիսսէսի։

. . 11 . . 4000.— Լալէլիտէ Գըզըլ Թաշ մահալլէսինտէ Սթամպօլ Աղասը չէշմէսի սօգաղընտա պէրմուճիպը խարիթա զայր էզ Թէրքը Թարիգ 94 զըրա 12 բարմագ զըրաի աթիգ պիր գըթա մէնզիլ արսասը։

. . 22 . . 23 . . 5420.— Սիւլէյմանիյէտէ Սալաչճը խանը տէրունինտէ Թէրպիէն 36 մէթրօ արսատա չէհրի 50 ղըշ. քիրալը ախշապ մուգաատէմա պէրպէր վէ էյ․․․ եէմ 2 պապ օտանըն պիւթիւնլէրի։

. . 2, 2, 4 . . 12500.— Պապը Զաֆէրի գուրպինտէ Րիւսթէմ բաշա մահալլէսինտէ Բիրինճիլէր սօգաղը իլէ Իբ․․իլէր ճատտէսինտէ Թէրպիէն 45 ըրա արսատա Ֆէվգինտէ 2 պապ օտա վէ 45 մէթրօ Զընտան գաբուսընըն նըսֆ տապանը իլէ մա հավա գալէ ․․․վարընը վէ զահրէ մաղազայը միւշթէմիլ սէնէվի 3600 ղըր. քիրալը քեարկիր պիր պապ զըլ տիւքքեանը կէտիկլինին վէգուլէ օլան վէ տիւքքեանը մէզքիւրէ մութթասըլ գալէ գարտունըն նըսֆ տապանը իլէ հավասընըն 120 սէհիմ իթիպարը իլէ 13էր սէհիմ հիսսէսի։

. . 7 . . 6000.— Սիւլէյմանիյէ գուրպինտէ Շէմսէտտին Քէվանի մահալլէսինտէ Եօզուրթխանէ սօգաղընտա Թէրպիէն 91 մէթրօ արսատա Ֆէվգինտէ պիր օտայը միւշթէմիլ վէ չէհրի 60 ղըշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ մաղազանըն պիւթիւնի։

. . 81, 85 . . 4000.— Թօփխանէտէ Էջմէքճի պաշը մահալլէսինտէ Գատրիկէր Թէքքէսի սօգաղընտա Թէրպիէն 56 մէթրօ արսատա Ֆէվգինտէ 2 օտա 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ Թահթընտա պիր պապ տիւքքեանը միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի։

. . 6 . . 7000.— Այվանսէրայտա Հօճա Ալի մահալլէսինտէ Էյուպ աղա սօգաղընտա պէրմուճիպը խարիթա 145 մէթրօ արսատա 7 օտա 4 սուֆա վէ 2 գույու վէ 354 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ։

. . 2 . . 1675.— Այվանսէրայտա Հօճա Ալի մահալլէսինտէ Թաշճը Հիւսէյին աղա սօգաղընտա պէր մուճիպը խարիթա 254 մէթրօ պիր գըթա մէնզիլ արսասը։

. . 2 միւքէրրէր . . 1450.— Այվանսէրայտա Հօճա Ալի մահալլէսինտէ Թաշճը Հիւսէյին աղա սօգաղընտա պէր մուճիպը խարիթա 217 մէթրօ պիր գըթա մէնզիլ արսասը։

. . 9 . . 5000.— Այվանսէրայտա Հօճա Ալի մահալլէսինտէ Թիւրպէ սօգաղընտա պէր մուճիպը խարիթա 96 մէթրօ արսատա 5 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր գույու վէ 96 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ։

. . 9 միւքէրրէր . . 6000.— Այվանսէրայտա Հօճա Ալի մահալլէսինտէ Թիւրպէ սօգաղընտա պէր մուճիպը խարիթա 96 մէթրօ արսատա 5 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր գույու վէ 96 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ։

. . 29 . . 12000 — Թօթավլա գուրպինտէ Եէնի չէհիր նամ մահալտէ Գօտըն Գըզլար տիկէր պէօյիւք աղաճճա Հաճի Գատըն սօգաղընտա Թէրպիէն 64 մէթրօ արսատա 3 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր գույու վէ 30 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ պիր պապ մէնզիլ։

. . 1, 5, 7, 9, 31, 33 . . 2779.— Պէյօղլունտա Եէնի չէհիր նամ մահալտէ Պաճաճը սօգաղընտա Թէրպիէն 40 մէթրօ արսատա չէհրի 250 ղըշ. քիրալը քեարկիր պիր պապ գասսապ վէ էքմէքճի վէ պիր պապ չիվիճի վէ 182 մէթրօ արսատա 4 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր գույու վէ 18 մէթրօ պաղչէ վէ 456 մէթրօ ախշապ վէ քեարկիր մէնզիլ վէ տէքքեաքինին արսանըն 8 հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

. . 11 . . 2000.— Թարապիատա Հաճի Վասիլ սօգաղընտա Թէրպիէն 72 մէթրօ արսատա պիր օտայը միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնի։

(1) Ճիւմլէլէրին պաշլարընտա իլը հիզատա պուլունան րագգամլար՝ մահլուլաթըն նումէրօլարընը, վէ իքինճի հիզատաքիլէր՝ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

ՔԱՐԹ ՏԸ ՎԻԶԻԹ

Ալա քարթօն իլէ լաթիֆ սուրէթտէ հէր լիսանտան օլարագ օն տագիգէ զարֆընտա Թապ ու Թէսլիմ օլունուր։

Ֆի, 100 ատէտի 10 ղըշ.

Արզու իտէն զէվաթըն, Ստամպօլտա Ցաքօբեան խանընտա Արամեան մաթպաասընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

ԻԼԱՆ
Օ ՖԱՊՐԻԳ ՐԼԻՒՆԻ

Նամ մաղազալար՝ պու քէրրէ Պէյօղլունտա Տօղրու Եօլտա Պօն Մարշէնին իթթիսալինտէ (Շավէնին էսկի մաղազասը օլան) 350 նումէրօլու մահալլէ նագլ օլունմըշլար տըր։ 10— 6

ԻՏԱՐԷ ՎԷ ԻԹԻՊԱՐԸ ՄԱԼԻ
ԻՉԻՒՆ
ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԱՆՏԸԳԸ
ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ
ՍԷՐՄԱՅԷ 1.000.000 ՖՐԱՆԳ

116 .— ԲԱՐԻՔՃԷ ԼԱՖԱՅԷԹ ՄԷՅՏԱՆԸՆՏԱ .— 116

Իշպու չիրքէթին մուամէլաթը՝ Ֆրանսանըն բիյանգօլը էսհամընը բէշին ազչէ վէ Թագսիթլէ Ֆիրուխթ իթմէքտէն իպարէթ տիր։

ԻՏԱՐԷ ՎԷ ԻԹԻՊԱՐԸ ՄԱԼԻ ԻՉԻՒՆ ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԱՆՏԸԳ չիրքէթի՝ այտա 5, 10 վէ 20 ֆրանգ ալարագ Թահվիլաթը մէզքիւրէնին քեաֆֆէսինտէն իթա վէ ֆիւրուխթ իտէր։ Միւշթէրի՝ ․․․ ալըգ իտէր, վէ ԱԳՉԷՅԻ ԹԷՔՄԻԼ ԹԷՍԻՅԷ ԻԹՄԻՇ ԿԻՊԻ կէրէք չէքիլէն բիյանգօլարա վէ կէրէք ֆայըզ գուբօնլարընա հագգը օլուր։ Ա․․․՝ միւշթէրիլէրին Թարիֆ իթտիքլէրի իգամէթկեահա գատար կէօթիւրիւլիւր։

Գայտ օլունմագ իսթէյէն՝ Սթամպօլտա Պաղչէ գաբուսընտա 4 նումէրօլը մահալտէ Թէքմիլ Թիւրքիա իչիւն վէքիլը ումումի օլան Մ. ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ՆԱՍԻՀ միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

Թիւրքիանըն պաշլըճա չէհրլէրինտէն աճէնթէլիք իթմէք վէ գայտ օլունմագ իսթէյէն օլուր իսէ, անլէր տախի Մ. Ա. ՆԱՍԻՀ միւրաճաաթ էյլէմէլի տիրլէր։

Պրուսատա աճէնթէ՝ Յովհաննէս էֆէնտի Յ. Պօտուրեան տըր։

ԳՕԳՕԱԹԻՆԱ
ՏԸ ՇԸՎԷՅՑԷՐ
ՍԻՆՏԻՐՄԷՔ ԻՉԻՒՆ ԳԱՖԳԱՕ ՎԷ ԹՕԶ ՉՕԳՕԼԱԹԱ

Հէքիմլէր Թարաֆընտան Թէքմին իտիլմիշ

Վէ պիր սուրէթը գավիյէտէ Թավսիյէ օլունմուշ տըր.

Ֆամիլեաճա իսթիմալ օլունմագա մախսուս

Վէ սու իչինտէ էրիտիլիր Թէմիզ Գագաօ.

Գօգօաթինա՝ էրիտիլիր գագաօնըն վէ եախօտ գուվվէթլի չօգօլաթըն էն էյիսի տիր.

Հէքիմլէրին իթթիֆագիլէ կէօրէ, «ԳԱՀՎԱԼԹԸ, ԷՕՅԼԷՆ ՎԷ ԱԳՇԱՄ ԹԱԱՄԼԱՐԸ իչիւն ղայէթ սինտիրիճի վէ բէք պէսլէյիճի, վէ սաղլամլըգա քիւչիւք չօճուգլար իչիւն բէք գըյմէթտար պիր չէյ տիր»։

Պու չէրպէթ՝ սալա չէքէր վէ եախօտ սաիր պէհարաթ գարըշտըրըլմագսըզըն, էն ալա Գագաօ պազլարընտան Թէրթիպ օլունմուշ տըր. իչինտէ զիյատէ եաղը հէր նէ չէյ վար իսէ մաքինա վասըթասըյլա չըգարըլմըշ օլմազլա, պու հալտէ մէզքիւր չէրպէթ տահա զիյատէ հաֆիֆ վէ սինտիրիճի օլարագտան մատտա, պէսլէյիճի խասսէլէրի վէ էթ պաղլաթմագ գուվվէթի տէ խալիսլէէն խալիլ արթմըշ տըր։

Պու չէրպէթ գայնար սու վասըթասըյլա բէք աղ միւտտէթ զարֆընտա Թէրթիպ օլունապիլիր, վէ սիւտլի օլմասըը հալտէ տըմաղա բէք լէզզէթլի կէլիր։

Գօգօաթինա՝ քիմեէվիճէ պիր սուրէթը չէտիտէ վէ մուսադդըգանէտէ Թահլիլ օլունըլմըշտըր, հիչ պիր հիլէյի քէչֆ օլունմամըշ։ Պու չէրպէթ նարին միւզաճլըլարը չօճուգլարա Թավսիյէ օլունուր. տիկէր հէր նէվի եէմէկա ու նաֆագալը իչէրիսի գարըշտըրըլապիլիր, Գօգօաթինա միւթէտէ սինէր վէ հազմ օլունըր։

Պիլիւմլէ Թըպպիյէ կազէթալարը պու չէրպէթի պիր սուրէթը Ֆէվգէլատէտէ Թավսիյէ իտէրլէր։

Իչինտէ նէ չէքէր վէ նէ սաիր հիչ պիր չէյ գարըշտըրըլմըշ օլմատըղընտան, հէր նէ գըվամը օլուրսա օլսուն սէնէլէրճէ սագլանըր, վէ իչլէրինտէ արարօթ, նիշասթա վէ սաիրէ կիպի չէյլէր գարըշըգ գուվվէթի գալմայան տիկէր գագաօլարըն տէօրթ գաթը գուվվէթէ մալիք տիր, վէ անլէրտէն ուճուզտըր. տօլու պիր չայ գաշըղը (օն բարա տէյմէյէն) պիր ֆինճան գագաօ իչիւն, վէ իքի գաշըղ եախօտ պիր աղ գ'յատէսի տէ պիր ֆինճան չօգօլաթ իչիւն քիֆայէթ իտէր։

ՎԱՆԻԼԵԱ ԳՕԳՕՒԼԸ ԳՕԳՕԱԹԻՆԱ

Վանիլեալը Չօգօլաթլարըն էն նազիքի. էն գօլայ հազմ օլանը վէ էն ուճուզը տըր, վէ իչինտէ եաղը մատտէլէր պուլունան Չօգօլաթլար մէճպուր օլտուգլարը, իշպու վանիլեա գօգօւլը Գօգօաթինա պէլէնմիշլիր։

Իրլանտատա վաղը Տըպլին չէհրի Թահլիլը քիմեէվի մուալլիմի վէ «Ճէրրահ մէքթէպինտէ իլմը սըհհէթ վէ սըհհէթը ումումիյէ մուալլիմի» Տօգթէօր Չարլս Գամէրօն պու պապտէ չէօյլէ տէմիշ տիր.

«Մ. Մ. Հ. Շըվէյցէր վէ Գումբանիասընըն Գօգօաթինասընը պիր սուրէթը մուտագգիգանէտէ Թէֆթիչ ու մուայէնէ իթթիմ, վէ անը բէք Թէմիզ պիր Թաամ պուլտըմ. Ալա պիր բայէճասը օլուպ, Թէրքիպաթընտա տա եաղը չէյլէր պուլունմատըղընտան, (չիւնքի աթի գագաօլարտա պուլունան եաղը մատտէլէրի միւթէսի ղայէթ օլունլար սինտիրէմէյլէր), իթթահ աչըբը ալա պիր եէմէք տիր, վէ հէյնը հաճէթտէ խասսաթայա տա վէ սաղլամ ատամա տա վէրիլէպիլիր։ Չօճուգլար իչիւն չայտան, գաճվէտէն վէ սաիր գագաօլարտան բէք ալա վէ եէյ․․ տըր։»

Տօգթէօր Արթիւր Հայլ Հասսալ «Ֆուտ, Ուաթէր էնտ Էյր»տէ չէօյլէ եազմըշ տըր. — «Պու Թէրթիպաթը տէֆաթլա Թէֆթիչ իթթիմ վէ հէր վագթ այնը նէթիճէյի պուլտում. իչինտէ սալա չէքէր, նիշասթա վէ եա արարօթ գարըշմըշ օլմազըլը, էն էյի Գագաօ պազլարընտան Թօզընտան եաբըլմըշ տըր։ Ալա վէ նէֆիս պիր գօգօւ վ'ըր տըր, վէ ուլը չէյլէր գարըշըգ օլարագ գուվվէթսիզ օլան էքսէր գագաօլարտան տահա հաֆիֆ վէ տահա զիյատէ գապիլը հազմ տըր։»

Պու Թէրթիպաթ՝ Գագաօ եախօտ Չօգօլաթ կիպի ալընըր իսէ, հիչ բիշիրմէք իսթէմէզ։

ՊՈՒՆԸՆ ՍՈՒՐԷԹԸ ԹԷՐԹԻՊԻ.— Պու Թօզտան պիր չայ գաշըղը ալըպ իսթիքա իտէն չէքէրլէ պէրապէր պիր գահվէ ֆինճանը իչինտէ գարըշտըրընըզ։ Պու Թօզ եաւընըզ չէքէրլէ տէ գարըշտըրըլըր, իսթէնիրսէ պիր աղ սուտ սու իլէ տէ գարըշտըրըլըր պիր խամուր եապըլըր, պատէհու իւզէրինէ գայնար գայնար սու վէ եա սիւտ տօլտուրըլըր։ ՉՕԳՕԼԱԹ եաբըլմագ իչիւն տէ իսթէնիլտիկի գատար Թօզըն մըգտարը արթըրըլըր։

Եալընըզ Թէնէքէ գութուլար իչինտէ 1 չ. 6 տ. 3 չ. վէ 5 չ. 6 տ.է սաթըլըր։

ԱՍՀԱՊԸ

Հ. ՇԸՎԷՅՑԷՐ վէ ԳՈՒՄԲ. Ատամ Սթրիթ, Սթրանտ, Լօնտրա, ՈՒ. Գ վէ 33.

Քինկս Րօաթ, Սէնթ Բանքրաս, Լօնտրա, Ն. ՈՒ.

Թօբտան վէ բէրաքէնտէ միւպայէա իթմէք իսթէտիկլէրիզտէ, Թիւրքիա. Րումանիա վէ Պուլկարիստան իչիւն վէքիլ պուլունան

ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

նէզտինէ միւրաճաաթ իտինիզ։

Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա, Գալաթա-Շիշլի Թրամվայ մէրքէզինին գուրպինտէ, 95 վէ 97 նումէրօլը ՈՒՄՈՒՄԻ ԻՆԿԻԼԻԶ ՄԱՂԱԶԱՍԸնտա.

FARINE LACTÉE H. NESTLÉ

15 ՍԷՆԷԼԻՔ ՄՈՒՎԱՖՖԱԳԻՅԷԹ

21 RECOMPENSES
DONT
8 DIPLOMES D'HONNEUR
et
8 MEDAILES D'OR

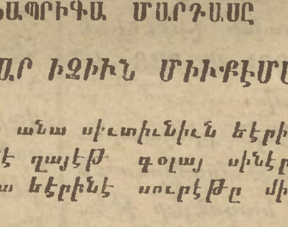

Certificats nombreux
des
premières
autorités médicales

ՖԱՊՐԻԳԱ ՄԱՐԳԱՍԸ

ՔՈՒՉԻՒՔ ՉՕՃՈՒԳԼԱՐ ԻՉԻՒՆ ՄՈՒՔԷՄՄԷԼ ՆԱՖԱԳԱ

Քեաֆի մըգտարտա օլմայան անա սիւտիւնիւն եէրինի Թութար, վէ սիւտտէն քէսմէյի գօլայլաշտըրըր, վէ ղայէթ գօլայ սինէր. — ՆԱՋԻՔ ՄԻՏԷԼԻ ԵԷԹԻՔԼԷՐ իչիւն տախի նաֆագա եէրինէ սուրէթը միւֆիտէտէ իսթիմալ օլունըր։

Պիր չօգ Թագլիտլէրինտէն սագընըլմագ իչիւն հէր գութու իւզէրինտէ ՀԱՆՐԻ ՆԷՍԹԼԷ, ՎԷՎԷՅ (Զուիցցէրիա) նամ մուճիտինին իմզասը պուլունմասընա տիգգաթ իթմէլի տիր։

Պիլճիւմլէ պէօյիւք էճզաճը վէ սըէչար տիւքքեանլարընտա պուլունուր։

ՕՍՊՕՐՆ ՆԱՄ ԱՄԷՐԻԳԱՆ ՕՐԱԳ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

Իշպու օրագ մաքինասը՝ կիւնտէ 88,000 մուրապպա արշըն եանի 55 տէօնիւմ պիչէր. աղըրլըղը 280 գըյյէ տիր։ Պու պապտէ մալիւմաթը մուֆասսալէ ալմագ իսթէյէնլէր՝ Գալաթատա Եօրկանճըլար ճատտէսինտէ նումէրօ 70տէ վէ Սթամպօլտա Ֆինճանճըլար եօգուշընտա Նուպարեան խանըն գարչըսընտա նումէրօ 22տէ ումումի աճէնթէ Մկրտիչ վէ Յովհաննէս Մուրատեան պիրատէրլէրէ միւրաճաաթ իթմէլի տիր։